



ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 Ζαγορίσιους στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 375

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

2009

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

Προβληματισμοί και «εκτός των τειχών» για το μέλλον του Ζαγορίου

Στο προηγούμενο τεύχος του Αυγούστου δημοσιεύτηκε ένα κείμενο – πρόσκληση της γνωστής συνεργάτιδάς μας Ελένης Οικονομίδου - Δούβλη με τον τίτλο «**ελάτε στο Ζαγόρι, δεν θα το μετανιώσετε**», όπου σαν καλή Ζαγορίσια που αγαπάει τον τόπο της απαριθμεί μια σειρά από τους λόγους που μια επίσκεψη στο Ζαγόρι γίνεται ξεχωριστή και αξέχαστη εμπειρία.

Στο σημερινό τεύχος, μια άλλη προτροπή για επίσκεψη στο Ζαγόρι έρχεται εκτός των τειχών, συμπληρώνοντας κατά κάποιο τρόπο την πρόσκληση της Ελένης. Αναφερόμαστε στο ολοσέλιδο ρεπορτάζ του κ. Γιώργου Λιάλιου στην έκκριτη εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» της 22ας Αυγούστου 2009, με τίτλο «Τα Ζαγοροχώρια στη μάχη του REAL ESTATE» το οποίο αρχίζει έτσι: «**έχετε ποτέ επισκεφθεί τα Ζαγοροχώρια; Αν όχι, επισκεφθείτε το όσο είναι ακόμη καιρός!...**». Αυτή δεν είναι απλή πρόσκληση, αλλά ένα καμπανάκι, μια κραυγή αγωνίας για το αύριο του Ζαγορίου που ξέραμε μέχρι σήμερα...

Είναι σαν να θέλει να πει: Αν θέλετε να γνωρίσετε το Ζαγόρι και τα καλά που αναφέρει στην «πρόσκλησή» της η Ελένη (κι όλοι όσοι σαν την Ελένη

κάνουν το ίδιο) βιαστείτε να το γνωρίσετε σήμερα, γιατί αύριο όπως πάει θα γίνει αγνώριστο!

Αυτά που γράφει ο κ. Γ. Λιάλιος στην «Καθημερινή», τούτο το περιοδικό τα φωνάζει χρόνια τώρα μέχρι που η επα-

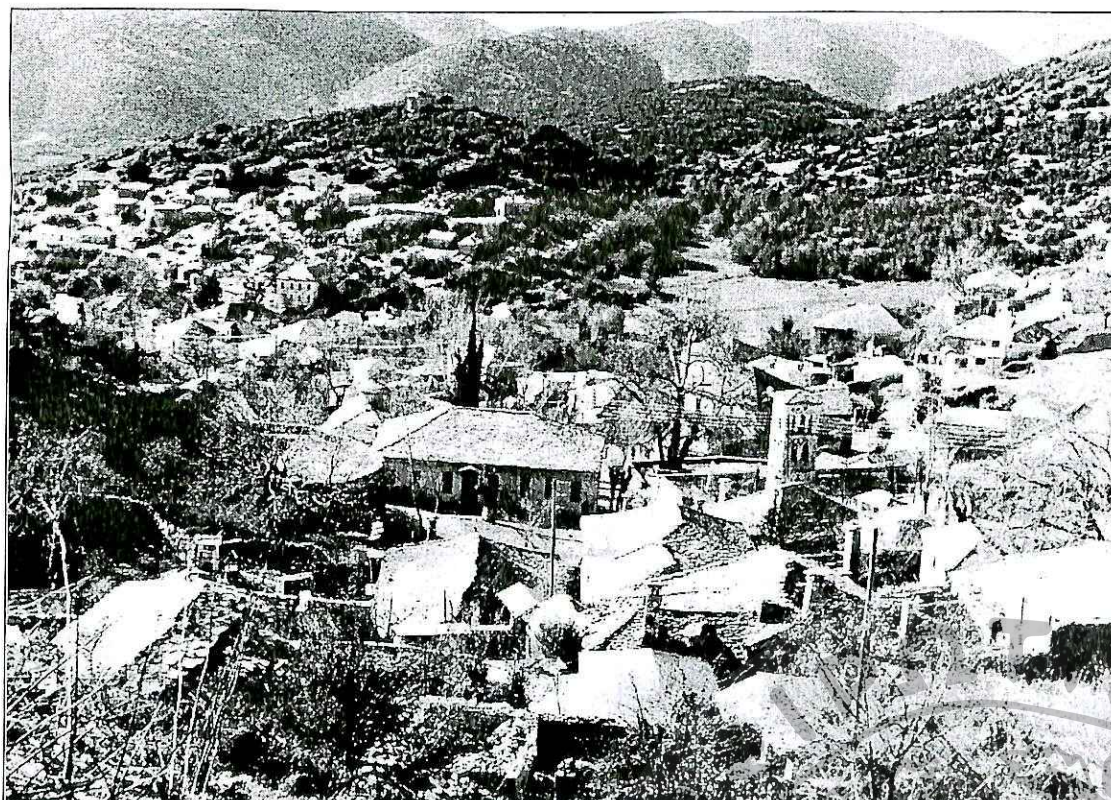
κάποιοι θα βιαστούν να το πούνε.

Αρκεί μια επίσκεψη σε κάποια από τα χωριά με τη λεγόμενη «τουριστική έκρηξη», για να βεβαιωθεί γι' αυτό. Εκεί χτίζουν ένα Ζαγόρι χωρίς τους Ζαγορίσιους και όχι βέβαια για τους Ζαγορίσιους.

Το Ζαγόρι το έχτισε η αγάπη και η ανιδιοτέλεια των Ζαγορίσιων. Ότι χτίζεται σήμερα, γκρεμίζει το χτες, γιατί βασίζεται αποκλειστικά στην ατομική ιδιοτέλεια και το κέρδος. Κι αυτά δεν γράφουν ιστορία, δεν χτίζουν πολιτισμούς.

Στο ρεπορτάζ της «Καθημερινής» για το Ζαγόρι, συμπληρώνεται μ' ένα μικρότερο που αφορά στο Πήλιο. Ας το έχουμε υπόψιν. Κι όταν ανησυχούν οι

Πάνω Σουδενά. ...Έτσι ας τα θυμόμαστε τα χωριά μας...



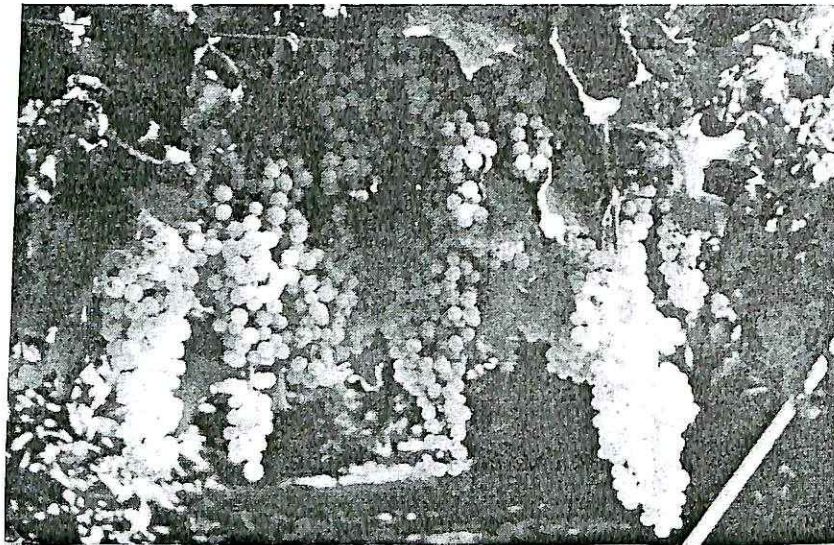
νάληψη να γίνεται μονότονη και βαρετή για πολλούς. Αλλά εμείς θα συνεχίσουμε να τα φωνάζουμε. Δεν χαιρόμαστε που αυτά αρχίζουν να λέγονται και από τους εκτός των τειχών, αντίθετα λυπούμαστε και αυξάνει τα τελευταία χρόνια η αγωνία μας για το μέλλον του Ζαγορίου, που χάνει καθημερινά τη φυσιογνωμία του και την ψυχή του. Κάτι τέτοιο φωνάζει και η άλλη Ελένη του περιοδικού μας, η Παπιγκιώτισσα Ελένη Σκούρτη, σ' αυτό το τεύχος.

Δεν είναι υπερβολές όλα αυτά όπως

μη Ζαγορίσιοι, (όπως εν προκειμένω), καιρός είναι (αν είναι ακόμη!!!) να ανησυχήσουμε εμείς οι Ζαγορίσιοι και να αντιδράσουμε στην καθημερινή βεβήλωση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος του Ζαγορίου, μοναδική μας προίκα.

Έτσι, για να μη φθάσει ποτέ η μέρα να πούμε το γνωστό Καβάφειο: «**Αποχαιρέτα την, την Αλεξάνδρεια που χάνεις**».

«Ζ»

Χρονογράφημα**Πάει το καλοκαιράκι...!****Σταύρου Συκιώτη**

Με την τριακοστή πρώτη του μέρα ο Αύγουστος μας αποχαιρέτησε. Μαζί του μας πήρε και το φετινό καλοκαιράκι, που μας αποχαιρέτησε κι αυτό. Στην ουσία, αυτό δεν μας αποχαιρέτησε ακόμα (γράφω αρχές Σεπτεμβρίου) αστρολογικά. Έχει 21 μέρες, ακόμα, στη διάθεσή του. Ωστόσο, στη ζωή μας, δεν μετράει η αστρολογική πορεία του ετήσιου χρόνου, όσο μετράει, ψυχολογικά, σύμφωνα με την πορεία της δικής μας ζωής, σχετικά με τον τρόπο που ζούμε, τις συνήθειές μας, τις κοινωνικές και επαγγελματικές μας σχέσεις, τα εναλλασσόμενα προγράμματά μας, με μια λέξη τη νοοτροπία και την καθημερινότητά μας.

Η πρώτη Σεπτέμβρη «**γυρίζει σελίδα στη ζωή μας**» (Τηλεορατικό αυτό). Επειδή, η διαμόρφωση των πραγμάτων στην κοινωνική και προσωπική μας ζωή του απαιτεί. Με την πρώτη Σεπτεμβρίου, κατά το πλείστον, πρέπει να βρεθούμε στην οικογενειακή μας στέγη, να βρεθούμε στην καρέκλα της δουλειάς μας (τον «πάγκο», που λέμε) κλπ. Χαρακτηριστικό αυτό το φαινόμενο στον Εκπαιδευτικό κόσμο, μια και τα σημαντρά των Σχολείων αρχίζουν προσκλητήριο στο τέλος του πρώτου 10ημέρου του μήνα και πρέπει να πουν το «παρών» στην Υπηρεσία τους. Παράλληλα, και ο καιρός έχει, περίπου, την ίδια συμπεριφορά. Συμπίπτει πολλές φορές, προγραμματικά θα έλεγα, τις τελευταίες μέρες του

περιοχή, το πρώτο έντονο μπουρίνι μας άφησε επισκεπτήριο. Ευτυχώς ξεθύμανε στη διάρκεια της μέρας και επέτρεψε να συνεχιστεί τη νύχτα, παρά την ψύχρα, το διήμερο πανηγύρι στην Αρίστη, για τη γιορτή του Αι-Γιάννη.

Με την συνέχεια των καταιγίδων στις επόμενες μέρες, το πρώτο φθινόπωρο μας έδειξε το πρόσωπό του, έτσι ώστε να προσαρμοστούμε, ψυχολογικά, στη νέα εποχή που μας έρχεται, με τα δικά της ευχάριστα ή δυσάρεστα γνωρίσματα. Απροετοίμαστα, ακόμα, τα τσελικάτα με τα ζώα του, δεν πήραν το

τους παραθεριστές του καλοκαιριού.

Τέτοιες μέρες, παλιότερα, γινόταν το ξεπροβόδισμα των Ζαγορίσιων που ξενιτεύονταν κι έφευγαν να προλάβουν τα χειρότερα του καιρού. Οι «Διωχνες», αυτά τα ταπεινά αγριολούλουδα του Κεντρικού Ζαγορίου, που ξεπρόβαλλαν με το πρώτο νεροβρόχι του Σεπτέμβρη, σηματοδοτούσαν αυτήν την αναχώρηση. Ήταν τρόπος ζωής και αναγκαιότητα επιβίωσης. Σήμερα, με τα κυκλογορήματα της ζωής, ξεπροβόδιζουμε τους τελευταίους επισκέπτες-Τουρίστες, ξένους και ντόπιους, για να προσγειωθούμε σε μια πραγματικότητα που υπάρχει στα χωριά μας, λιγοστός ο κόσμος, ερημική η ατμόσφαιρα της ζωής μας.

Κάποτε, πριν κάμποσες δεκαετίες, τότε που ο Ζαγορίσιος χώρος καλλιεργούνταν κι ήταν παραγωγικός, ο ερχομός του Σεπτεμβρίου - φθινόπωρου, ήταν μια χαρούμενη αναμενόμενη προσδοκία. Ήταν, από τη μια μεριά, η συγκομιδή των ώριμων καρπών και άλλων προϊόντων άλλων καλλιεργειών με την πανηγυρική προεξάρχουσα συγκομιδή των σταφυλιών (Τρύγος) κι από την άλλη μεριά η ψυχολογική προετοιμασία για την έναρξη της καινούριας περιόδου παραγωγής με τα οργώματα και σπορές κλπ που δεν άφηναν να εμφοχωρήσουν, στον εγκέφα-

λο των ανθρώπων, η ανία ούτε μιας χρονικής στιγμής.

Η πρωτομηνιά του Σεπτέμβρη, με την έναρξη του νέου εκκλησιαστικού έτους (Αρχή Ινδίκτου) και τις παραδοσιακές ευλογίες της Εκκλησίας, ήταν η αφετηρία του νέου αγροτικού παραγωγικού έτους. Ένα έτος, ψυχολογικά αφετηριακό, για τους ξωμάχους της γης και του Ζαγορίσιου χώρου. Έτσι, αυτή η ποιητική και καιρική μελαγχολία του φθινόπωρου δεν είχε καμιά πρόσβαση στην ψυχή και το Πνεύμα των ανθρώπων του.

Σίγουρα, κάθε μεταβατική περίοδος, δημιουργεί ένα ψυχολογικό πρόβλημα. Αυτό συμβαίνει και με την αλληλοδιαδοχή των εποχών του χρόνου. Χρειάζεται κάποια ψυχολογική προσαρμογή, για τους ανθρώπους, ιδιαίτερα, που δεν απασχολούν πλήρως τον εαυτό τους και η σκέψη τους δεν έχει απαραίτητα ενδιαφέροντα. Η αποδοχή αυτής της νομοτέλειας των εποχών με τα καιρικά τους γνωρίσματα, με τη φυσιολογική εναλλαγή της φύσης τα όποια Υπέρ και Κατά τους, είναι η πλέον λογική, ψυχολογική και φιλοσοφική αντιμετώπιση του Χρόνου και της καθημερινότητάς μας.

Ας αντικρίσουμε, λοιπόν, με αισιοδοξία το αρξάμενο καινούριο μας φθινόπωρο. Ας δούμε τις καλές του πλευρές. Πάντα υπάρχουν καλές πλευρές, αρκεί να τις αναζητήσουμε για να τις βλέπουμε.

Η **μεταμόρφωση της Φύσης**, βλάστησης, στην περίοδο του φθινόπωρου με τα απίθανα και φανταχτερά τους χρωματικά τους φυλλώματα, είναι, πράγματι, μια μαγεία για όλους μας και όχι μόνο για ποιητές και ζωγράφους. Πολλές φορές αποθαυμάζουμε ένα πίνακα τοπίου, με τη ζωγραφική του σύνθεση. Γιατί, λοιπόν, να μην ζήσουμε, να μη μεθύσουμε με τη μαγεία του φυσικού πίνακα, στις πλαγιές και τις κορυφογραμμές όλου του Ζαγορίου, που είναι μοναδικός και θεϊκός. Όλο το Ζαγόρι, το Δυτ. Ζαγόρι και η Αρίστη μπορούν να σας δώσουν την ευκαιρία να απολαύσετε αυτή την οπτική πανδαισία. Είναι «**χάρμα ιδέσθαι**».

Προτροπή Αθηναίου δημοσιογράφου:**«Επισκεφθείτε τα Ζαγοροχώρια όσο είναι ακόμη καιρός...»!****Κινδυνεύει από την έντονη οικοδομική δραστηριότητα η φυσιογνωμία της περιοχής**

Δεν είναι μόνο οι Ηπειρωτικές εφημερίδες που συχνά γράφουν και ... γκρινιάζουν για την έντονη - και μερικές φορές άναρχη- οικοδομική δραστηριότητα στο Ζαγόρι που καταστρέφει και αλλοιώνει την φυσιογνωμία της περιοχής. Και ο Αθηναϊκός τύπος επισημαίνει την δυσάρεστη αυτή εξέλιξη.

Ενδεικτικό και συνάμα χαρακτηριστικό είναι το κείμενο του Γιώργου Λιάλιου στην «Καθημερινή».

Στην εισαγωγή επισημαίνεται: «Έχετε ποτέ επισκεφθεί τα Ζαγοροχώρια; Αν όχι, επισκεφθείτε τα όσο είναι ακόμη καιρός! Σε δέκα χρόνια από σήμερα είναι αμφίβολο αν ο επισκέπτης θα μπορεί να θαυμάσει την ίδια εικόνα, αυτό το μοναδικό συνδυασμό φύσης και μνημείων λαϊκής αρχιτεκτονικής».

Με τίτλο: «Τα Ζαγοροχώρια στη μάχη του Real Estate» και υπότιτλο: Το ενδιαφέρον για σπιτία και γη έχει εκτοξευθεί στα ύψη, βάζοντας σε κίνδυνο τη φυσιογνωμία της περιοχής ο Γ. Λιάλιος γράφει:

«Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους: η οικοδομική δραστηριότητα στους τρεις δήμους του Ζαγορίου έχει τα τελευταία χρόνια αυξηθεί κατά 30%. Στον Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου υπάρχουν σήμερα 65 ξενοδοχεία, από τα οποία τα 28 χτίστηκαν μόλις τα τελευταία τρία χρόνια. Ένα οικόπεδο στο κέντρο των «δημοφιλών» χωριών, όπως λ.χ. το Πάπιγκο ή το Μονοδένδρι κοστίζει πλέον έως και 300.000 ευρώ. Και η οικοδομήσιμη γη γύρω από τα χωριά γίνεται πλέον περιζήτητη. Είναι το Ζαγόρι λοιπόν στο «έλεος του τσιμέντου»; Όχι προς το παρόν. Αλλά οι πιέσεις να περιοριστούν οι... περιορισμοί αυξάνονται. Η δόμηση στα Ζαγοροχώρια γίνεται σύμφωνα με αυστηρούς αρχιτεκτονικούς κανονισμούς, ενώ η προστασία της ευρύτερης περιοχής έχει προχωρήσει χάρη στην ίδρυση του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου. Όλα αυτά, όμως δείχνουν να μην επαρκούν. Όπως επισημαίνουν οι επιστήμονες, η ανέγερση κατοικιών και ξενοδοχείων έξω από τα χωριά είναι η αρχή του τέλους: η φύση (ας μην ξεχνάμε, το βασικό «προϊόν» της περιοχής) καταστρέφεται, η φυσιογνωμία της περιοχής αλλοιώνεται.

«Επιπλέον, οι περιορισμοί του νόμου αποτελούν «κόκκινο πανί» για τις τοπικές κοινωνίες, καθώς ανακόπτουν ευκαιρίες εύκολου πλουτισμού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η πρόταση αποχαρκτηρισμού του κάμπου των Ασπραγγέλων προκειμένου να ανεγερθούν ξενοδοχεία. Η περίπτωση διχάζει τα Ιωάννινα, με τον τεχνικό κόσμο να τάσσεται ενάντια, την τοπική αυτοδιοίκηση υπέρ και τον «ντόπιο» υφυπουργό Περιβάλλοντος να αποκλείει κάθε ενδεχόμενο αλλαγής χρήσης.

Πριν από δύο δεκαετίες

Αυτό που ζει σήμερα το Ζαγόρι, έζησε πριν από δύο δεκαετίες το Πήλιο. Σήμερα το όρος των Κενταύρων δεν θυμίζει σε τίποτα το παρελθόν, καθώς πλέον είναι ένα βήμα από το να θυμίζει... αραιοκατοικημένο προάστιο, αντί για περιοχή φυσικού κάλλους.

Αποχαρκτηρισμός κάμπου

Στα Ζαγοροχώρια τα τελευταία χρόνια εκτυλίσσεται μια άνευ προηγουμένου -για τα δεδομένα της Ηπείρου- μάχη: η μάχη του real estate. Ο ερχομός της Εγνατίας οδού - και η υπόσχεση της Ιόνιας οδού- έβαλε αίφνης στον χάρτη μια από τις ομορφότερες και ελάχιστες παρθένες περιοχές της Ελλάδας, εκτοξεύοντας στα ύψη τη ζήτηση για σπιτία και γη και φυσικά, τις τιμές. Και όταν οι τιμές εκτοξεύονται, οι ιδιοκτήτες εκτάσεων στην περιοχή δεν αργούν να «μουν στο νόημα».

Πριν από μερικές ημέρες, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ηπείρου έστειλε επιστολή στον «ντόπιο» υφυπουργό Περιβάλλοντος, κ. Σταύρο Καλογιάννη, ζητώντας του να παρέμβει προκειμένου να αποτρέψει τη δόμηση του κάμπου των Ασπραγγέλων: μιας έκτασης 350 στρεμμάτων που έχει χαρακτηριστεί αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας. Το ΤΕΕ υποστηρίζει ότι ο αποχαρκτηρισμός της περιοχής θα συμβάλει στην άναρχη διασπορά της δόμησης και των τουριστικών δραστηριοτήτων, που θα καταστρέψουν τη φυσιογνωμία του Ζαγορίου. Από την πλευρά τους, οι κάτοικοι της περιοχής διαμαρτύρονται γιατί θεωρούν ότι τους αφαιρείται ένα αυτονόητο για τα υπόλοιπα Ζαγοροχώρια δικαίωμα και στρέφονται ενάντια σε όσους ονομάζουν ειρωνικά «αυτοχρισμένους» προστάτες της παράδοσης». Αλλά ως πάρομο τα πράγματα από την



αρχή. Ο κάμπος των Ασπραγγέλων βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το ομώνυμο χωριό - έδρα του δήμου Κεντρικού Ζαγορίου- και έχει χαρακτηριστεί γη υψηλής παραγωγικότητας. Το μεγαλύτερο μέρος του κάμπου βρίσκεται μέσα στην περιφερειακή ζώνη του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου (θεσπίστηκε το 2005).

«Αυστηρό πλαίσιο»

«Το 2005 η νομαρχία Ιωαννίνων πρότεινε για πρώτη φορά τον αποχαρκτηρισμό του κάμπου και την κατασκευή πέντε αγροτουριστικών μονάδων», λέει ο δήμαρχος του Κεντρικού Ζαγορίου, κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου. «Εμείς τότε γνωμοδοτήσαμε αρνητικά. Το 2008 η νομαρχία επανήλθε κι εμείς γνωμοδοτήσαμε θετικά, με τον όρο ότι θα ισχύσουν για την περιοχή αυτή οι όροι δόμησης του διατάγματος για το Ζαγόρι εκτός οικισμών. Αν όμως μπορούν να χτίσουν τα διπλανά χωριά εκτός σχεδίου, γιατί να μην μπορούμε κι εμείς; Εξάλλου η γη αυτή ουδέποτε καλλιεργήθηκε».

«Ο κάμπος των Ασπραγγέλων, εφόσον θεωρείται γη υψηλής παραγωγικότητας, δεν γίνεται να αποχαρκτηριστεί», ξεκαθαρίζει στην «Κ» ο υφυπουργός Περιβάλλοντος, κ. Σταύρος Καλογιάννης. «Το διάταγμα για το Ζαγόρι, σε συνδυασμό με το πλαίσιο του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, δημιουργούν ένα αυστηρό πλαίσιο προστασίας της περιοχής. Είναι όμως πρώτα απ' όλα στα χέρια των κατοίκων να το εφαρμόσουν και να φροντίσουν τις περιοχές που χρειάζονται ιδιαίτερη προστασία. Νομίζω ότι πλέον καταλαβαίνουν πως οι όποιοι περιορισμοί είναι προς το συμφέρον τους».

Η περίπτωση των Ασπραγγέλων είναι μια ένδειξη μόνο του τι συμβαίνει τα τελευταία χρόνια στο Ζαγόρι. Οι πιέσεις για ανέγερση πολυτελών κατοικιών, παραδοσιακών ξενώνων και τουριστικών επι-

χειρήσεων αυξάνονται συνεχώς. «Σε πολλά χωριά η δόμηση άρχισε να διαχέεται εκτός των οικισμών, κυρίως στο κεντρικό και στο ανατολικό Ζαγόρι», εξηγεί στην «Κ» ο καθηγητής κ. Χρήστος Μασσαλάς, πρόεδρος του Συμβουλίου Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης. «Το Πάπιγκο, για παράδειγμα παρά την ευαισθησία που επιδεικνύουν οι τοπικοί σύλλογοι, έχει αρχίσει να αλλοιώνεται». «Η αλήθεια είναι ότι οι πιέσεις στο Ζαγόρι, ιδίως για ανέγερση νέων τουριστικών καταλυμάτων, έχουν αυξηθεί», λέει ο πρόεδρος του ΤΕΕ Ηπείρου κ. Γιώργος Ρεκατσίνης. «Υπάρχει μεγάλη ζήτηση, αλλά θα πρέπει να διοχετευθεί μέσα στους οικισμούς. Ειδάλλως θα διαρραγεί ο τοπικός ιστός και σταδιακά θα καταστραφεί το τοπίο».

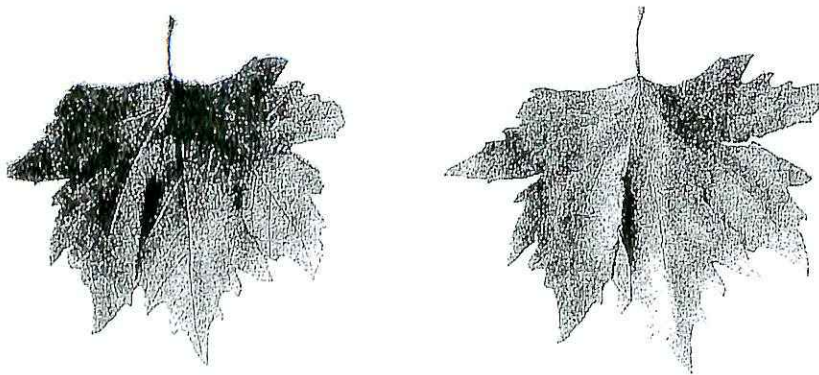
Όσο είναι ακόμα καιρός...

Το Ζαγόρι, αυτή η μοναδική στην Ελλάδα περιοχή «πολυπολιτισμικότητας» αρχίζει να αλλάζει. «Αν θέλουμε να διατηρήσουμε την προστιθέμενη αξία του, τότε θα πρέπει να αφήσουμε ανέπαφη την οικιστική του δομή», λέει ο κ. Μασσαλάς. «Η φύση του, τα μνημεία του, η διατροφική του κουλτούρα πρέπει να προστατευθούν. Πρώτα απ' όλα, όμως, πρέπει να ευαισθητοποιηθεί ο τοπικός πληθυσμός απέναντι στην κληρονομιά του και να ανοίξει ο διάλογος για το μέλλον, όσο ακόμα είναι καιρός. Το Ζαγόρι δεν πρέπει να γίνει Πήλιο».

Τα χωριά στο Πήλιο δεν έχουν αρχή και τέλος

«Όταν αντίκρισα το Πήλιο για πρώτη φορά, στα τέλη της δεκαετίας του '70, ήταν ένας επίγειος παράδεισος. Δεκάδες πανέμορφοι παραδοσιακοί οικισμοί και μια υπέροχη φύση, που δεν τη χόρταινες! Τρίαντα χρόνια αργότερα, η περιοχή είναι αγνώριστη. Το έγκλημα που έχει συντελεστεί είναι τεράστιο...».

Νέος μηχανικός το 1977, ο κ. Πέτρος Μίλλερ, Ελληνογερμανός με ειδικές σπουδές στους παραδοσιακούς οικισμούς κλήθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ να μελετήσει και να προτείνει μέτρα για την πιλοτική προστασία του Πηλίου. Με τις απαραίτητες... υποχωρήσεις: «Για πα-



Αυγούστου και τις πρώτες του Σεπτεμβρίου, να σουλατσάρουν στον γαλάζιο ουρανό ποικιλόμορφα συννεφάκια, ο Αίολος να ξαλαφρώνει τον ασκό του από τις αέρινες πινούες του και καμιά φορά να αγριεύει και να μας απειλεί με κεραυνόβροντα και μπουρίνια. Στις 29 Αυγούστου, στη δική μας και ευρύτερη

δρόμο για τα χειμαδιά, εγκαταλείποντας τα βουνίσια λημέρια τους. Τέτοιες εικόνες, όμως, είχαν, τις τελευταίες μέρες του Αυγούστου και μια-δύο του Σεπτέμβρη, όλοι οι οδικοί δρόμοι που «**οδηγούσαν προς της Ρώμης**» (προς την Αθήνα, ήθελα να γράψω, αυτό το μεγάλο «μαντρί» της χώρας μας) με

«Η κόλαση είμαστε εμείς!»

ράδειγμα, είχα προτείνει τα σπίτια στο Πήλιο να είναι το πολύ διώροφα και μόνο λόγω κλίσης τριώροφα. Όμως, οι τοπικοί βουλευτές και οι παράγοντες ήθελαν τριώροφα, με την πρόφαση ότι υπήρχαν ήδη ορισμένα τέτοια σπίτια. Και τελικά πέτυχαν τον σκοπό τους». Με το πέρας των ετών, φήμη για τα κάλλη του Πηλίου ξέφυγε από τα όρια της Μαγνησίας και το ενδιαφέρον για την ανέγερση εξοχικών και τουριστικών καταλυμάτων πολλαπλασιάστηκε. Χωριά όπως η Μακρινίτσα, η Τσαγλαράδα και η Μηλιά έγιναν διάσημα σε όλη την Ελλάδα και ξαφνικά, οι Πηλιορείτες βρέθηκαν να έχουν στα χέρια τους αντί για κασάβραχο... μια περιουσία. Και η οικοδόμηση ξεκίνησε. «Δυστυχώς, το μέλλον του Πηλίου το χειρίστηκαν άνθρωποι που δεν γνωρίζουν τι είναι πολεοδομία και τι συνεπάγεται το να χτίζεις μέσα σε μια περιοχή φυσικού κάλλους. Το αποτέλεσμα είναι ορατό σε όλους. Η φύση σε μεγάλο βαθμό καταστράφηκε. Τα χωριά δεν έχουν αρχή και τέλος: οι Πινακάτες και η Βυζίτσα, η Βυζίτσα και οι Μηλιές, το ένα τείνουν να ενωθούν. Αν η δόμηση συνεχιστεί με αυτούς τους ρυθμούς, ολόκληρο το Πήλιο θα γίνει ένας ενιαίος οικισμός με μερικούς πυρήνες. Κάτι σαν προάστιο, δηλαδή», τονίζει ο κ. Μίλλερ. «Το Πήλιο εξακολουθεί να οικοδομείται ανεξέλεγκτα, καταστρατηγώντας τους νόμους, εξαντλώντας κάθε «παραθυράκι», λέει στην «Κ» ο πρώην πρόεδρος του Συλλόγου Πολεοδομών-Χωροτακτών, σήμερα βουλευτής Επικρατείας κ. Ηλίας Μπεριάτος. «Αν θέλει η Πολιτεία να σώσει ό,τι απέμεινε, πρέπει να απαγορεύσει άμεσα τη δόμηση εκτός σχεδίου. Να αναβαθμιστεί το τοπίο με παραδοσιακές καλλιέργειες και ολόκληρο το Πήλιο να κηρυχθεί περιοχή οικονάπτυξης».

«Προφάσεις εν αμαρτίαις»

Δεν μπορούμε να μιλάμε για προστασία, αν δεν σταματήσουμε το ανεξέλεγκτο χτίσιμο του Πηλίου», εκτιμά ο κ. Μίλλερ. «Σήμερα, όπου φθάνει ο δρόμος υπάρχουν σπίτια και μάλιστα, οι δήμοι και οι κοινότητες τους πηγαίνουν όλες τις παροχές για να επιβραβεύουν την καταστροφή. Είμαι απογοητευμένος γιατί η Πολιτεία δεν βλέπει ότι έχει στα χέρια της έναν παράδεισο επί γης. Και τον αφήνει να καταστραφεί στα χέρια απαίδευτων τοπικών αρχόντων, που δεν καταλαβαίνουν. Αν θέλουν να δουν πώς προστατεύεται μια περιοχή φυσικού κάλλους, ας πάνε στην Αυστρία και την Ελβετία. Όλα τα άλλα είναι προφάσεις εν αμαρτίαις».

Ένα ακόμη καλοκαίρι στο Ζαγόρι πέρασε.

«Ανεβήκαμε» στα χωριά μας, ανοίξαμε τα σπίτια μας, ανταμώσαμε με τους δικούς μας, ήρθαν και τα παιδιά μας να πάρουν μια μικρή έστω γεύση μιας αλλοτινής ζωής, λειτούργησαν τα ξεκλήσια μας, χορέψαμε με τα κλαρίνα στα πλακόστρωτα, μνημονεύσαμε τους νεκρούς μας, τιμήσαμε τους σπουδαίους ανθρώπους, οι πολιτιστικοί σύλλογοι παρουσίασαν ποικίλα προγράμματα, κόσμος πολύς ήρθε που γιόμισε τα σοκάκια και καθώς μπαίνει ο Σεπτέμβρης και παίρνουμε σιγά-σιγά το δρόμο της επιστροφής λέμε ότι περάσαμε καλά. Και καθώς θα πορευόμαστε στην καθημερινότητά μας, στην απρόσωπη μεγαλούπολη θα συγκρίνουμε τη ζωή μας μ' εκείνη του χωριού και θα διαπιστώνουμε την αυθεντικότητα και την ομορφιά της.

Κι αναρωτιέμαι: είναι αλήθεια η ζωή του χωριού διαφορετική, αυθεντική και ωραία; Η μήπως πρέπει να αλλάξω το χρόνο του ρήματος και να λέω: ήταν, στο παρελθόν ήταν, αυθεντική κι όμορφη και μάλιστα στον πολύ παρελθόντα χρόνο.

Εγώ για το παρόν του δικού μας χωριού θα σας μιλήσω. Σ' αυτό θα αναφερθώ που, το ομολογώ, με πληγώνει βαθειά. Δεν ξέρω αν —τηρουμένων των αναλογιών— και σε άλλα χωριά του Ζαγορίου είναι η ίδια εικόνα. Ή αν κάποια ξεχωρίζουν και αντιστέκονται στη λαίλαπα που ονομάζεται τουριστική αξιοποίηση όπως ας πούμε το Δίκωφο, το Καπέσοβο, τα Κ. Σουδενά κλπ.

Περί αυτού πρόκειται: ποια είναι δηλαδή η εικόνα του χωριού που τόσο έχει αξιοποιηθεί τουριστικά, που τόσο έχει προβληθεί, που τόσο έχει διαφημιστεί ώστε σήμερα να κινδυνεύει απ' αυτή την υπέρμετρη προβολή!

Εμείς λοιπόν στο όνομα αυτής της λαίλαπας παραδοθήκαμε. Παρασυρθήκαμε από τις διευκολύνσεις του επιδοτούμενου προγράμματος, του αναπτυξιακού νόμου, παραδοθήκαμε στο κυνήγι του γρήγορου και εύκολου κέρδους (έτσι πιστεύαμε) κι αρχίσαμε να χτίζουμε. Να χτίζουμε τ' αλυσίδα μας, τις καλύβες που κάποτε στέγαζαν τα ζωντανά μας, τους κήπους και τα χωράφια μας. Υψώσαμε και υψώνουμε ξενώνες —μεγαθήρια χωρίς να υπολογίσουμε το γείτονα πρωτίτως και δευτερευόντως την αισθητική. Κυριολεκτικά τον στραβώσαμε

τον εγκλωβίσαμε, του κόψαμε ό,τι πιο ωραίο έχει να δείξει το σπίτι σε τέτοιους τόπους: το αγνάντιο. Που για τους παλιούς ήταν ιερό και απαραβίαστο. Προκλητικά, χωρίς αιδώ το παραβιάσαμε.

Καταπατήσαμε τους λάκκους και τα ρεύματα αγνοώντας τις συνέπειες που η ίδια η φύση εκδι-

ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΣΚΟΥΡΤΗ

κτικτά κάποια στιγμή θα φανερώσει.

Τι ξέρουμε; Να συναγωνιζόμαστε στα ηλεκτρονικά μέσα. Τάχα μου ότι έχουμε τον καλύτερο ξενώνα με προχωρημένη διακόσμηση και παροχές όπως αίθουσα μπιλιάρδου και SPA. Τρελά πράγματα!

Αφήσαμε ελεύθερα τα σοκάκια τα λύματα της γήινης ύπαρξής μας, εστίες μόλυνσης αν μη τι άλλο και σφυρίζουμε αδιάφορα. Αδυνατούμε ή δεν έχουμε την τόλμη να το καταγγείλουμε γιατί φοβόμαστε την όποια «αντίδραση» ή νομίζουμε λαθεμένα ό,τι το θέμα δεν μας αφορά.

Μολύναμε το ποτάμι μας, το πάλα ποτέ καθαρότερο της Ευρώπης —ναι το κατορθώσαμε κι' αυτό!— Η εικόνα στη γέφυρα αποκαρδιωτική: αυθαίρετο κάμπινγκ, δεκάδες τα αυτοκίνητα, ράφτινγκ, καγιάκ και τρέχα γύρευε.

Χάσαμε την ησυχία μας από τα τροχοφόρα που μεταφέρουν αποσκευές και όχι μόνο και μάλιστα στις ώρες της κοινής ησυχίας.

Τώρα τελευταία ελικόπτερα πετούν χαμηλά σε όλη την περιοχή: τουρισμός άνωθεν. Νέο κόλπο και τούτο. Κάτι σαν το Μεγάλο αδελφό. Με απρόβλεπτες συνέπειες για το περιβάλλον μας. Αγωνίζεται ο Κώστας ο Τζιόβας να το σταματήσει, θα μπορέσει αλήθεια;

Κλειστήκαμε στους εαυτούς μας και μόνο γι' αυτούς νοιάζόμαστε. Έτσι ενώ τιμήσαμε τους ιδρυτές και πρωτεργάτες του πολιτιστικού μας συλλόγου με αφορμή τα 40 χρόνια ζωής του για δύο συνεχόμενες Κυριακές δεν μπορέσαμε να εκλέξουμε νέο διοικητικό συμβούλιο! Γιατί προβάλαμε τις προσωπικές μας αντιπαραθέσεις, αντιπαραθέσεις την κατά βάση αδιαφορία μας. Γιατί έτσι καταλήξαμε: εσωστρεφείς, αδιάφοροι, ατομικιστές και εν τέλει αλλοτριωμένοι.

Κι όμως. Υπάρχει ακόμα ελπίδα, υπάρχουν τρόποι σωτηρίας. Πριν μεταλλαχθούμε εντελώς,

πριν ολοκληρώσουμε την κόλαση που οι ίδιοι σιγά-σιγά δημιουργούμε υπάρχει διέξοδος.

Πρώτα-πρώτα να λειτουργήσουμε συλλογικά, όπως έκαναν οι παλιοί. Παραβλέποντας τις τυπικές διαδικασίες όλοι οι φορείς, οι σύλλογοι, η εκκλησιαστική επιτροπή, οι κάτοικοι όλοι, μικροί και μεγάλοι να συζητήσουν τα προβλήματα, να ακουστούν προτάσεις, απόψεις, θέσεις. Χωρίς εμπάθεια και αντιπαραθέσεις. Να πλησιάζουμε τους ξένους, τους επισκέπτες μας όχι μόνο με σκοπό το κέρδος, το οικονομικό κέρδος εννοώ, αλλά να προβάλλουμε τον πολιτισμό μας, τα ήθη, τα έθιμά μας να μιλήσουμε για τους σπουδαίους ανθρώπους που έβγαλε ο τόπος μας.

Να παραδειγματιστούμε από αξιολογότερους πολιτιστικούς συλλόγους άλλων χωριών, όπως για παράδειγμα του Καπεσόβου, των Πεδινών, της Αρίστης κ.α. και διοργανώσουμε κι εμείς εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου. Η αλήθεια είναι —αυτό να λέγεται— ότι αξιολογες προσπάθειες έγιναν από το απερχόμενο Δ.Σ. του συλλόγου (πρόεδρος Χρ. Στουκίδης) λόγω συγχαρητήρια, αλλά αυτό δεν αρκεί.

Πολύ σωστά επεσήμανε ο αρθρογράφος στο πρωτοσέλιδο του προηγούμενου τεύχους του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας» τους κινδύνους που εγκυμονεί η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των συλλόγων που παρατηρείται τελευταία στο Ζαγόρι.

Να τιμήσουμε σπουδαίους ανθρώπους του χωριού μας είτε έχουν φύγει από τη ζωή είτε όχι. Να μιλήσουμε για τη γλώσσα μας, τη μουσική και τα τραγούδια μας για ό,τι τέλος πάντων μας χαρα-κтерίζει σαν Ζαγορίσιους.

Να βγούμε απ' τη μιζέρια και να προλάβουμε τον αφανισμό. Γιατί θα καταλήξουμε τουρίστες στον τόπο μας, εμείς και τα παιδιά μας.

Άιστοι, άπιστοι, χαμένοι στην κυριολεξία.

Να προτάξουμε τη συλλογικό-τητα και όχι τον ατομικισμό. Το Ζαγόρι λειτουργούσε πάντα συλλογικά και πέτυχε ό,τι πέτυχε.

Πριν γίνουν όλα κόλαση και είναι πολύ αργά. Γιατί τότε όταν συμφωνητικό τελικά δεν υπεργράφη λόγω της διαφοράς των τετραγωνικών μέτρων της έκτασης (180 τ.μ. των δωρητηρίων συμβολαίων και 616 τ.μ. του προς υπογραφή μισθωτηρίου συμφωνητικού) μας κληρονομήσει τον κόπο. Γιατί —παραφράζοντας τον Σαρτρ— η κόλαση θα είμαστε εμείς οι ίδιοι.

Ελένη Σκούρτη

Ένα SOS για τη διάσωση ενός παραδοσιακού κτιρίου στη Βίτσα Ζαγορίου

Στη Βίτσα Ζαγορίου, σε ένα από τα αντιπροσωπευτικότερα και ίσως ωραιότερα διατηρημένα παραδοσιακά χωριά του Ζαγορίου και της Ελλάδας, υπάρχει ένα κτίριο-πυργόσπιτο σωστό, βγαλμένο από το παραμύθι των προγόνων μας: ΤΟ ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ ΔΑΝΟΥ. Είναι πέτρινο, διώροφο, περίτεχνο με φουρούσια και μπαλκόνι, γωνίες λαξευτές, κρεμασμένο σε ένα φρύδι του βραχοκτισμένου Πάνω Μαχαλά της Βίτσας, κέντημα ενός ανώνυμου λαϊκού τεχνίτη, προγονική κληρονομιά αρχόντων, δείγμα της παλιάς προκοπής!

Δεν υπάρχει βιβλίο, λεύκωμα, περιοδικό που να αναφέρονται στο Ζαγόρι και να μην έχει φωτογραφία του αρχοντικού Δάνου. Το εξαιρετικό αυτό κτίριο κοσμεί με την φωτογραφία του το Ανθρωπολογικό Μουσείο στο Παρίσι, απέναντι από τον Πύργο του Άιφελ, μαζί με άλλες εννέα φωτογραφίες (Παρθενώνας, Δελφοί κλπ.) εκπροσωπώντας την πατρίδα μας και τον πολιτισμό μας.

Το κτίριο αυτό με δωρεά των δασκάλων Γεωργίου, Δημητρίου και της Ειρήνης Δάνου παραχωρήθηκε τα έτη 1966 και 1967 στην Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών (Ε.Η.Μ.) στον αείμνηστο Κ. Φρόντζο, προκειμένου να συντηρηθεί, να διασωθεί και να χρησιμοποιηθεί ως λαογραφικό μουσείο του Ζαγορίου.

Το 1989 η Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών με το υπ' αριθμ. Πρωτ. 199/6-10-89 έγγραφό της, υπογραφόμενο από τον τότε πρόεδρο της κ. Λαζαρίδη, απαντώντας στην από 29-8-89 επιστολή του προέδρου της κοινότητας Βίτσας, γνώρισε ότι με την υπ' αριθμ. πρωτ. 45/22-9-89, απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Η.Μ. κρίνεται κατ' αρχήν δυνατή η παραχώρηση του κτιρίου Δάνου στο Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που θα συσταθεί με την επωνυμία Λαογραφικό Μουσείο Ζαγορίου, εφόσον ο σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι κοινωφελής και πολιτιστικός. Η παραχώρηση αυτή δεν πραγματοποιήθηκε τελικά και έτσι φθάσαμε στο 2007.

Το 2008, με πρωτοβουλία της Αδελφότητας Βίτσας συντάχθηκε μια επιστολή την οποία υπέγραψαν και οι άλλοι φορείς του χωριού (Πολιτιστικός Σύλλογος Βίτσας, Σωματείο Πετροχειλίδων Βίτσας, Πνευματικό Κέντρο Βίτσας, Διοίκηση του Κληροδοτήματος Βίτσας Αγγελικής Παπάζογλου) η οποία με ημερομηνία 16/3/07 εστάλη στην Ε.Η.Μ. και ζητείτο η παραχώρηση, η μίσθωση ή η αγορά του αρχοντικού, προκειμένου να επισκευασθεί και να γίνει κέντρο ανάδειξης του Ζαγορίσιου πολιτισμού.

Μετά από διαπραγματεύσεις της Ε.Η.Μ. και της Διοίκησης του Κληροδοτήματος Αγγελικής Παπάζογλου, αποφασίσθηκε η μίσθωση του Αρχοντικού Δάνου για 25 χρόνια, αντί του ποσού των 3.700 ευρώ ετησίως. Το μισθωτήριο συμφωνητικό τελικά δεν υπεργράφη λόγω της διαφοράς των τετραγωνικών μέτρων της έκτασης (180 τ.μ. των δωρητηρίων συμβολαίων και 616 τ.μ. του προς υπογραφή μισθωτηρίου συμφωνητικού). Συγκεκριμένα: α) τα δωρητήρια συμβολαία της οικογένειας Δάνου με αριθμ. 38933/22-11/66 και 40153/1-7-67 αναγράφουν



Στο κέντρο το υπό συντήρηση αρχοντικό ΔΑΝΟΥ, ιδιοκτησίας σήμερα της Ε.Η.Μ.

ότι δωρίζονται στην Ε.Η.Μ. μια οικία μετά περιοχής ολικής έκτασης 180 τ.μ. μετά των περι-αυτών βοηθητικών χώρων, συνορευόμενη γύρωθεν και εν όλω με δρόμους.

β) Το σχέδιο του προς υπογραφή μισθωτηρίου συμφωνητικού ανέγραφε ότι το μίσθιο είναι διώροφος κατοικία με αυλή και κήπο σε οικόπεδο συνολικής επιφάνειας 616,34 τ.μ.

Η παρέμβαση που ζήτησε το Κληροδοτήμα από το Δήμαρχο Κεντρικού Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου δεν απέδωσε.

Πληροφορηθήκαμε πρόσφατα ότι η Ε.Η.Μ. μίσθωσε το αρχοντικό Δάνου σε επιχειρηματία για να χρησιμοποιηθεί ως τουριστική μονάδα (ξενώνας). Ο επιχειρηματίας πληροφορηθήκαμε επίσης, ότι θα προσθέσει νεόκτιστα παραρτήματα (μεζονέτες) αλλοιώνοντας απερίσπαστα το ύψος του αρχοντικού Δάνου και τον περίγυρό του, προς μεγάλη αγανάκτηση όλων των Βιτσινών, που από το 1969 είχαμε ένα όνειρο, την πολιτιστική αξιοποίηση του αρχοντικού Δάνου. Η τελευταία αυτή εξέλιξη για την τύχη του κτιρίου, μας έχει συνταράξει όλους εμάς τους Βιτσινούς και επαναλαμβάνουμε ότι επιθυμούμε διακαώς και έχουμε και την δυνατότητα να αξιοποιήσουμε το αρχοντικό με τον καλύτερο τρόπο.

Η Αδελφότητα Βίτσας ζητεί να μάθει: α) ποια έκταση μίσθωσε ο επιχειρηματίας από την Ε.Η.Μ., β) με ποιους τίτλους ιδιοκτησίας και γ) ποια Δ/ση Πολεοδομίας θα εκδώσει την άδεια οικοδομής, σε ποιους τίτλους θα στηριχθεί και πώς θα δεχθεί την αρχιτεκτονική αλλοίωση του αρχοντικού και του περιγύρου χώρου;

Α. Σ.Ο.Σ. Ζητούμε την συμπαράσταση του Νομάρχη κ. Αλέξανδρου Κακριμάνη, του οποίου γνωρίζουμε το ενδιαφέρον του για την διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Αυτό το καλοκαίρι, τον Αύγουστο, μας τίμησε με την παρουσία του, και τον ευχαριστούμε γι' αυτό,

στην έκθεση φωτογραφίας του β' διαγωνισμού φωτογραφίας του Σωματείου Πετροχειλίδων Βίτσας, με θέμα «περιδιαβαίνοντας στο Ζαγόρι της πέτρας και των χρωμάτων», που παρουσιάστηκε στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της χαράδρας του Βίκου, στη Βίτσα Ζαγορίου, στο χώρο του αρχοντικού Βελογιάννη, όπου και θα λειτουργήσει σύντομα το εν λόγω Μουσείο.

Το κτίριο αυτό ευτυχώς διασώθηκε με πρωτοβουλία των Βιτσινών, διότι είχε περιέλθει στην Ε.Η.Μ. και το άφησε στην τύχη του. Λόγω της αγανάκτησής μας κατορθώσαμε και το πήραμε πίσω και το αξιοποιήσαμε με το καλύτερο τρόπο, δημιουργώντας ένα στολίδι για τη Βίτσα, μέσω των προσπαθειών του Σωματείου Πετροχειλίδων, του Κληροδοτήματος Αγγελικής Παπάζογλου και όλων των Βιτσινών γενικότερα.

Η Ε.Η.Μ. είχε πάρει επίσης, την εποχή της φτώχειας και αδυναμίας της κοινότητας, και το τριώροφο Σχολαρχείο της Βίτσας. Το ιστορικό αυτό κτίριο αφέθηκε στην τύχη του και κατέρρευσε. Διαφυλάτουμε μόνο μία από τις πέτρινες καμάρες η οποία και εντάσσεται στον περιβάλλοντα χώρο του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας.

Β. Σ.Ο.Σ. Ζητούμε την συμπαράσταση του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ηπείρου.

Γ. Σ.Ο.Σ. Ζητούμε την συμπαράσταση της Εφορίας Νεωτέρων Μνημείων Ιωαννίνων.

Δ. Σ.Ο.Σ. Ζητούμε την συμπαράσταση όλων όσων έχουν την ευαισθησία για την διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Θέλουμε και μπορούμε να κάνουμε το Αρχοντικό Δάνου στη Βίτσα, το αντιπροσωπευτικό παραδοσιακό Ζαγορίσιο σπίτι, για όλο το Ζαγόρι, τα Γιάννενα, την Ήπειρο, την Ελλάδα.

Σας ευχαριστούμε για το ενδιαφέρον σας και παρακαλούμε να μας βοηθήσετε να σώσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

ΒΙΤΣΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ, ΑΘΗΝΑ

Η θλιβερή ιστορία ενός κληροδοτήματος στο Τσεπέλοβο Ζαγορίου

Το Τσεπέλοβο, όπου είχα την τύχη να γεννηθώ και να μεγαλώσω, είναι η γενέτειρα γη του μεγάλου εθνικού ευεργέτου Αναστάσιου Τσούφλη.

Ο Τσούφλης γεννήθηκε στο Τσεπέλοβο το 1801 και μαζί με τον αδελφό του, πάμπωχοι, πήραν τον δρόμο της ξενιτιάς. Μεγαλούργησε στην σημερινή Μολδαβία και πέθανε το 1870 στο Κίσνοβο (νυν Κισινάου), αφήνοντας την τεράστια περιουσία του στο ελληνικό έθνος.

Ο τάφος του βρίσκεται στο Κισινάου στην εκκλησία του αγίου Θεόδωρου του Τήρωνος την οποία ο ίδιος έκτισε στην μνήμη του αδελφού του Θεόδωρου. Ο ναός αυτός είναι περίλαμπρο μνημείο της σημερινής Μολδαβίας, η κεντρική δε λεωφόρος της πόλης όπου υπάρχουν πολλά κυβερνητικά κτίρια και ξενοδοχεία λέγεται Τσούφλεια οδός (Ciuflea street).

Ο ευεργέτης έκτισε και λειτουργήσε στο Τσεπέλοβο το Τσούφλειο φαρμακείο, μέρος του οποίου σώζεται μέχρι σήμερα και στην διαθήκη του αφήνει σημαντικά ποσά στο χωριό του, σε ετήσια βάση, για κοινωνικές σκοπούς (σπουδές μαθητών, πληρωμή γιατρού, συντήρηση εκκλησιών, οικονομική ενίσχυση πτωχών, χρωών και ορφανών).

Μεγάλα ποσά σε ετήσια βάση διετεθήσαν στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Πολυτεχνείο καθώς και για την ανάπτυξη του Ελληνικού Εθνικού στόλου.

Από το κληροδοτήμα Τσούφλη κτίσθηκαν στο τέλος του 19ου αιώνα τα Τσούφλεια εκπαιδευτήρια στην τουρκοκρατούμενη Μακεδονία μας (Γευγελή, Στρώμνιτσα, Δοιράνη, Πετρίτσι κ.λ.π.), για την ανάπτυξη της ελληνικής παιδείας και την διατήρηση της εθνικής συνείδησης.

Μετά το 1917 που άλλαξε το καθεστώς στην τότε Βεσσαραβία και οι περιουσίες δημεύθηκαν δεν έχουμε πληροφορίες για το κληροδοτήμα Τσούφλη και ούτε χρήματα έρχονταν στο χωριό μας.

Στην δεκαετία του '70 ο πεφωτισμένος αείμνηστος δάσκαλος του χωριού μας Ευριπίδης Γιαννακός ανακάλυψε ότι η Ακαδημία Αθηνών διαχειρίζεται μέρος πιθανώς του Τσούφλειου κληροδοτήματος, κατατάσσει δε τον Αναστάσιο Τσούφλη σαν πρώτο τη τάξει μεγάλο ευεργέτη της, μετά το ελληνικό δημόσιο.

Με παρεμβάσεις του ίδιου καθώς και άλλων Τσεπελοβιτών έγινε δυνατό να δίδεται σε ετήσια βάση ποσόν χρημάτων για την ενίσχυση του Γυμνασίου και του λειτουργούντος τότε οικοτροφείου.

Τα χρήματα αυτά δίδονταν και τα διαχειρίζονταν ο φιλεκαπιδευτικός σύλλογος «Αναγέννησις» που είχε ιδρυθεί για τον σκοπό αυτό. Ιδρυτικό μέλος του συλλόγου μεταξύ των άλλων ήταν και ο πατέρας μου.

Μετά το 1990 ο σύλλογος έπαψε να είναι ενεργός, το οικοτροφείο καταργήθηκε και δεν υπήρχαν εμφανείς δραστηριότητες που να χρηματοδοτούνται από το Τσούφλειο κληροδοτήμα. Στις αρχές της τρέχουσας δεκαετίας διαπιστώσαμε ότι η Ακαδημία Αθηνών με αποφάσεις της συνέχισε να επιχορηγεί κανονικά σε ετήσια βάση τον Σύλλογο Τσεπελόβου «Αναγέννησις» με σημαντικά χρηματικά ποσά.

Ζητήσαμε τότε, από το Δ.Σ. του ληθαργο-βιούντος συλλόγου-σφραγίδα «Αναγέννησις» στους οποίους την προεδρία εναλλάσσονταν, όπως διαπιστώσαμε, οι κ.κ. Γεώργιος Δέμκας και Χρηστάκος Βασιλείος, να γίνουν μέλη οι άλλοι Τσεπελοβίτες και να διεκδικήσουμε περισσότερα χρήματα από την Ακαδημία Αθηνών για εκπαιδευτικούς σκοπούς (υποτροφίες μαθητών και φοιτητών, ενισχυτικές διδασκαλίες κ.λ.π.).

Παρά τις επανειλημμένες γραπτές και προφορικές αιτήσεις πάνω από πενήντα Τσεπελοβιτών οι προαναφερόμενοι κύριοι, (τα άλλα τρία αναφερόμενα στα χαρτιά μέλη του Δ.Σ. δεν νομίζω να γνώριζαν καν αυτή τους την ιδιότητα) σθεναρά αρνούνταν το άνοιγμα του συλλόγου και την εγγραφή νέων μελών.

Αναγκασθήκαμε το 2006 να προσφύγουμε στην δικαιοσύνη ώστε να υποχρεωθούν εκ του νόμου να μας εγγράψουν. Το πρωτοδικείο Ιωαννίνων με μια παράξενη αλλά σεβαστή απόφαση γνωμοδότησε ότι δύνανται να αρνηθεί το Δ.Σ. την εγγραφή νέων μελών. Πάντως ο σύλλογος «Αναγέννησις» που ίδρυσαν οι γονείς μας και μας βοήθησε να σπουδάσουμε δεν ήταν ούτε παραθηροσκοπική στοά, ούτε κλαμπ τένις και μπριτζ για να χρειάζονται μαρτυρίες και εισηγήσεις για να γραφούν νέα μέλη.

Όποιοι ήταν Τσεπελοβίτες και ενδιαφερόταν για το χωριό, όπως

γράφει και το καταστατικό, γίνονταν μέλος.

Κάναμε έφεση στην πρωτόδικη απόφαση, ελπίζοντας ότι το εφετείο θα κάνει δεκτό το αίτημά μας.

Τον Αύγουστο του 2008 έστειλα επιστολή στους κ.κ. Δέμκα και Χρηστάκο και την οποία κοινοποίησα στον δήμο Τύμφης, στο τοπικό συμβούλιο Τσεπελόβου και στον πολιτιστικό σύλλογο του χωριού που φέρει το όνομα του μεγάλου ευεργέτη.

Στην επιστολή μου ανέφερα το ιστορικό του κληροδοτήματος, την ανησυχία μου για την τύχη του, καθώς και την ανάγκη ενημέρωσης του χωριού σε ότι έχει σχέση με αυτό.

Στο δημοτικό συμβούλιο που συζητήθηκε το θέμα και αναγνώστηκε η επιστολή μου από τον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου, ο αρχηγός της πλειοψηφίας κ. Σουκουβέλος, ως Πόντιος Πιλάτος ανέφερε ότι, αυτό είναι θέμα τοπικό, υπήρχε δικαστική διαδικασία σε εξέλιξη που δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές του. Πιθανώς δεν ήθελε να στενοχωρήσει τον κ. Δέμκα που εξελέγη δημοτικός σύμβουλος με τον συνδυασμό του.

Και ενώ όλα αυτά τα «καλά και ωραία» συμβαίνουν στο χωριό μου στις 4/5/09, τρεις ημέρες πριν από την ορισθείσα ημερομηνία για την εκδίκαση της υπόθεσης στο Εφετείο γίνεται διάλυση του συλλόγου «Αναγέννησις» από το πρωτοδικείο Ιωαννίνων έπειτα από αίτηση των προαναφερόμενων μελών του Δ.Σ. και με ανακριβείς ένορκες καταθέσεις των κ. κ. Δέμκα, Χρηστάκου και του Πόντιου Πιλάτου κ. Σουκουβέλου.

Στις καταθέσεις τους απέκρυψαν τις οικονομικές δραστηριότητες του συλλόγου, την διαχείριση του κληροδοτήματος Τσούφλη, το ιδιόκτητο ακίνητο όπου στεγαζόταν το οικοτροφείο και ούτε λέξη βέβαια για την επιθυμία τώσων Τσεπελοβιτών να γίνουν μέλη, για να δραστηριοποιηθεί ο σύλλογος. Δεν ενημέρωσαν κανένα φορέα του χωριού (τοπικό συμβούλιο, πολιτιστικό σύλλογο ή τους χωριανούς) για να γίνει συζήτηση για την τύχη του κληροδοτήματος, καθώς και για την τύχη της περιουσίας του συλλόγου, κινητή ή ακίνητη.

Λες και είχαν ένα κάβουνο αναμμένο στα χέρια τους και ήθελαν να το πετάξουν μακριά. Μετά από τρεις ημέρες στο εφετείο δεν

υπήρχε αντικείμενο συζήτησης καθότι δεν υπήρχε σύλλογος πλέον για να εγγραφούμε.

Έτσι η «Αναγέννησις» δεν έμελε να αναγεννηθεί, δύο άνθρωποι συνεπικουρούμενοι από τον τρανό άρχοντα της περιοχής, που εξελέγη για να δημιουργεί και όχι να διαλύει, έγραψαν στα παλαιότερα των υποδημάτων τους ένα ολόκληρο χωριό, απεμπολήσαμε τα δικαιώματά μας από ένα κληροδοτήμα και αγνοούμε την μέχρι τώρα διαχείρισή του, καθώς και την τύχη του ακινήτου που στέγαζε το οικοτροφείο. Αντιλαμβάνομαι απόλυτα την σπουδή των κ.κ. Δέμκα και Χρηστάκου να διαλύσουν τον σύλλογο πιστεύω δε ότι το συμπεραίνουν και οι αναγνώστες του παρόντος κειμένου.

Δεν αντιλαμβάνομαι όμως, γιατί ο κ. Σουκουβέλος συνέδραμε στην διάλυση του συλλόγου, γνωρίζοντας όλα τα προαναφερόμενα. Τι άλλαξε σε ένα χρόνο και το θέμα από τοπικό έγινε δημοτικό και επιστρατεύθηκε η «βαρεία» του υπογραφής, για να πεισθεί το δικαστήριο και να διαλυθεί το σύλλογο; Τι γραμμάτια «εξόφλησε» και τι «συναλλαγματικές» υπογράψε; Πάντως η πολιτική του αξιοπιστία δεν κινδυνεύει. **Ποτέ δεν χάνει κάποιος, κάτι που δεν έχει.**

Σε λίγο καιρό στην γιορτή των τριών Ιεραρχών θα γίνει, όπως κάθε χρόνο, μνημόσυνο για τους μεγάλους ευεργέτες του χωριού μας Τσούφλη, Δούμπα, Μπήκα, Πετρινό.

Οι κ.κ. Δέμκας και Χρηστάκος που είναι και εκκλησιαστικοί επιτροπικοί τα τελευταία τριάντα χρόνια, (τι τραγική σύμπτωση, να είναι διαχειριστές και του κληροδοτήματος του Επουράνιου Ευεργέτου) θα φροντίσουν για το κόλλυβα και θα αναρτήσουν την φωτογραφία του ευεργέτη σε περίοπτη θέση στην εκκλησία.

Ίσως και ο κ. Σουκουβέλος κορδωμένος θα απαγγέλλει χαιρετισμό.

Ο Αναστάσιος Τσούφλης από ψηλά θα συλλογίζεται μήπως γεννήθηκε σε λάθος τόπο, κι εγώ δεν θα έχω την δύναμη να κοιτάξω την φωτογραφία του.

Κάτι θα μου βαραίνει την ψυχή...

Φερεντίνος Γιάννης
Οφθαλμίατρος
Τσεπέλοβο Ιωαννίνων

Αύγουστος

«*Αύγουστε καλέ μου μήνα, νάσου δυο φορές το χρόνο».*

Η παροιμία αυτή μας λέει, ότι ο Αύγουστος θεωρείται ο καλύτερος μήνας του χρόνου, γιατί φέρνει τόσο εισοδήματα στις αγροτικές οικογένειες, αλλά και τόση χαρά στις υπόλοιπες (Κλείσιμο σχολείων, θερινές διακοπές) που καλύπτουν τις ανάγκες όλου του χρόνου. Μακάρι σαν τον Αύγουστο νάσαν όλοι οι μήνες.

Ο Αύγουστος θεωρείται, σύμφωνα με την παροιμία, «Από Αύγουστο χειμώνα και από Μάρτη καλοκαίρι» η αρχή του χειμώνα.

Οι μέρες αρχίζουν και χάνουν, δηλαδή μικραίνουν. Κάθε μέρα ξημερώνει αργότερα και βραδιάζει γρηγορότερα. Ωστόσο το καλοκαίρι και ο χειμώνας δεν συνδυάζονται μόνο με την αύξηση ή την μείωση του φωτός, μεγάλη ή μικρή μέρα. Καλοκαίρι και Χειμώνας, σημαίνει ζέστη και κρύο αντίστοιχα. Επειδή τον Αύγουστο κάνει ακόμη ζέστη, ο λαός παραδέχεται και την παροιμία που λέει:

«Μηδ' από Αύγουστο χειμώνα, μηδ' από Μάρτη καλοκαίρι».

Αυτή η άποψη είναι όχι για το φως, αλλά για την ύπαρξη των καιρικών φαινομένων. Γι' αυτό ο κόσμος παλαιά χρησιμοποιούσε τις πρώτες ημέρες του Αυγούστου, από 1η έως 12η ως βαρόμετρο για να καθορίζει τον καιρό που θα κάνει κάθε μήνα τον επόμενο χρόνο αρχίζοντας από τον Αύγουστο του επόμενου χρόνου. Τις μέρες αυτές ο λαός μας τις λέει «Μερομήνια».

Ο Αύγουστος λόγω των διακοπών και των πολλών πανηγυριών είναι ο μήνας που μαζεύει πολύ κόσμο στ' αγαπημένα τους χωριά.

Τα σπίτια που πολλά είναι κλειστά όλο τον χρόνο, τώρα ανοίγουν έστω για λίγες μέρες. Είναι χαρά όλων μας να μίγουμε στα σοκάκια, καλντερίμια, αυλές, με παλιούς γείτονες, φίλους, συγγενείς, ν' ανταλλάξουμε δυο κουβέντες και να πιούμε όλοι μαζί έναν καφέ. Μεγάλη χαρά ένιωσα, όταν πήγα για λίγο στον μαχαλά μου και ήταν όλα τα σπίτια γεμάτα κόσμο, από το σκαμένο μέχρι τα κριάκουρα.

Ο Αύγουστος είναι συνδεδεμένος και με τα πανηγύρια. Χάρη στις θρησκευτικές γιορτές, πανηγυρίζουν τα περισσότερα χωριά.

Στις 6 Αυγούστου η Μεταμόρφωση του Σωτήρος Ιησού Χριστού.

Στις 15 Αυγούστου η Κοίμηση της Θεοτόκου. Της Μεγάλης Μάνας, της Μάνας του Θεανθρώπου, της Παναγιάς της Τήνου, της Παναγιάς Σουμελά και τόσες άλλες με διαφορετικά προσωνύμια που για να τ' αναφέρουμε όλα θα χρειαστούν τόμοι ολόκληροι.

Μια είναι η Παναγιά μας, αλλά ο κόσμος από την πολλή αγάπη που

Λ Α Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

τρέφει γι' αυτήν της έδωσε τόσα πολλά ονόματα, όπως η κάθε μάνα στο παιδί της, ακριβό μου, αγγελούδι μου, χρυσό μου κ.λ.π.

Τη μέρα αυτή ο θρησκευόμενος λαός μας την γιορτάζει με κάθε μεγαλοπρέπεια απ' άκρη σε άκρη σ' όλη την Ελλάδα. Το ίδιο και στα χωριά μας όπου οι εκκλησιές ήταν γεμάτες.

Στις 29 Αυγούστου ο αποκεφαλισμός του Ιωάννου του Προδρόμου. «Ο κήρυξε της μετανοίας...». Ο «μειζων προφήτης»... λένε τα στιχρά ιδιόμελα του εσπερινού και «Ανεδείχθης γαρ όντως και Προφητών σεβασμιώτερος...» μας λέει το απολυτίκιόν του.

Γι' αυτό ο κόσμος τον τιμά ιδιαίτερα την μνήμη του. Την ημέρα αυτή κάνει αυστηρά νηστεία. Οι παλαιοί λέγανε ότι δεν έπρεπε να φάμε τίποτα κόκκινο που θα θυμίζει αίμα. Το αδικοχάμενο αίμα που έχυσε ο Ιωάννης ο Πρόδρομος κατά τον αποκεφαλισμό του ύστερα από απαίτηση της Σαλώμης από τον Βασίλη Ηρώδη. Ο οποίος για να ικανοποιήσει τις ανήθικες επιθυμίες του, εκτέλεσε την επιθυμία της.

Ο Αύγουστος πήρε τ' όνομά του από τον Ρωμαίο αυτοκράτορα Οκταβιανό Αύγουστο, όπως και ο προηγούμενος μήνας Ιούλιος.

Ο Οκταβιανός Αύγουστος διαδέχτηκε στην αυτοκρατορία τον Ιούλιο Καίσαρα. Έτσι και ο μήνας Αύγουστος διαδέχεται κάθε χρόνο τον Ιούλιο. Και οι δύο άνδρες ήταν σπουδαίοι αυτοκράτορες αγαπητοί στον λαό γι' αυτό οι Ρωμαίοι τους τιμήσαν, αφιερώνοντας τους δύο μήνες, στον Ιούλιο και στον Αύγουστο.

Στην αρχαία Ελλάδα αποκαλείτο Μεταγειτινών.

Υ.Γ. Τελικά ο Αύγουστος μας αποχαιρέτισε με δυνατές βροχές.

Σεπτέμβριος

Ο Σεπτέμβριος είναι ο ένατος μήνας του χρόνου. Τ' όνομά του όμως σημαίνει έβδομος, από το Λατινικό septem=επτά. Όταν το έτος των Ρωμαίων αρχίζει τον Μάρτιο, ο Σεπτέμβριος ήταν ο έβδομος μήνας του χρόνου.

Στην εκκλησία μας, η 1η Σεπτεμβρίου, είναι η αρχή της Ινδικτού ήτοι η αρχή του εκκλησιαστικού έτους. Στην αρχαία Ρώμη Ινδικτιώνα σημαίνει Επινέμηση δηλαδή, δίκαιη κατανομή φόρων. Επειδή το Σεπτέμβριο έχουν συγκεντρωθεί τα περισσότερα αγροτικά προϊόντα και αλιευτικά, το κράτος καθόριζε τους φόρους στους υπηκόους του. Το ίδιο συνέχιστηκε και στην Βυζαντινή αυτοκρατορία.

Από πού η Εκκλησία καθιέρωσε την 1η Σεπτεμβρίου ως αρχή της

Ινδικτού ήτοι του Εκκλησιαστικού έτους, δεν γνωρίζουμε, ούτε υπάρχουν πηγές γι' αυτό.

Ο Σεπτέμβριος είναι ο πρώτος μήνας του Φθινοπώρου. Η φύση αλλάζει γοργά. Το έντονο πράσινο υποχωρεί και την θέση του παίρνουν άλλα χρώματα δίνοντας μια ευχάριστη νότα τις ηλιόλουστες μέρες του Φθινοπώρου, που κατά το πλείστον είναι μουντές και θλιμμένες από τα μαύρα βαριά σύννεφα που σκεπάζουν το φθινοπωρινό ουρανό.

Τον Σεπτέμβρη αρχίζει η προετοιμασία της σποράς, και ο τρύγος των αμπελιών, γι' αυτό σε πολλά μέρη ο μήνας αυτός λέγεται «Τρυγητής». Γενικά η φύση αρχίζει να μαραίνεται και ο συναριστής γράφει «Παύει μεν η γη από το να γεννά τους καρπούς, αρχίζει δε πάλιν να συλλαμβάνει και να εγγαστρώνεται άλλους νέους».

Στα χωριά μας, πολλές ήταν οι γεωργικές ασχολίες των κατοίκων, αυτόν τον μήνα, όπως ο τρύγος, το κλαδί για τα ζώα, το ράβδισμα των καρύων, και μετά το «μπορμπολόι» στις ραβδισμένες καρδιές, και το μάζεμα των λεφτοκαρυών, που το χαίρονταν μικροί και μεγάλοι, καθώς σηκώνονται πολύ πρωί για να προλάβουν τον ήλιο.

Στο Μικρό Πάπιγκο, φυτρώνουν μόνοι τους οι λεφτοκαρυές οι λεγόμενες αγριοφουντουκιές. Τα λεφτόκαρυα, αν και μικρότερα από τα ήμερα φουντούκια, ο καρπός τους ο λεγόμενος «Σούμπρος» είναι πολύ νόστιμος. Ήταν μεγάλη χαρά των παιδιών, που με παρέες πηγαίναμε να μαζέψουμε τα λεφτόκαρυα στα σακούλια και συναγωνιζόμασταν ποιος θα φέρει τα περισσότερα.

Στην επιστροφή στο σπίτι, τα' απλώναμε σε ταψιά να στεγνώσουν στον ήλιο και τ' αποθηκεύαμε για να 'χουμε τον Χειμώνα.

Τώρα πυκνός θάμνος έχουν γεμίσει όλα τα χωράφια που έχουν μείνει χέρσα, από τον Αυραγώνιο μέχρι την Αντάκη, τον Άρεσιο, τον Κούπο, τις Πογδαρές, με αποτέλεσμα να γίνεται δυσκολότερη η ανάπτυξη και η συγκομιδή των φουντουκιών.

Τον Σεπτέμβριο αρχίζουν τα σχολεία. Αρχίζουν μάλλον, γιατί τώρα στα περισσότερα χωριά μας δεν λειτουργούν, ελλείπει μαθητών.

Όπως τ' αποδημητικά πουλιά, συγκεντρώνονται για το μακρινό τους ταξίδι να επιστρέψουν στα ζεστά μέρη και να ξεχειμωνιάσουν, έτσι και τα παιδιά επιστρέφουν στα σχολεία, στις παλιές φωλιές, για να πάρουν τα εφόδια που θα τους είναι χρήσιμα, όταν θα μεγαλώσουν.

Όπως κάθε μήνας, έτσι και ο Σεπτέμβριος έχει τις δικές του θρησκευτικές γιορτές. Στις 8 Σεπτε-

μβρίου έχουμε το γενέθλιο της Παναγίας μας. Εδώ στην Ήπειρο είναι γνωστή σαν Παλιουρή. Στο χωριό μου την ημέρα αυτή την γιορτάζουμε. Σ' ένα μέρος έξω από το χωριό, υπάρχει ένα ταπεινό εκκλησάκι, που γεμίζει κάθε χρόνο από ευλαβείς χριστιανούς για να τιμήσουν την Παναγία μας.

Φέτος χάρις στον ακούραστο Παπαβαγγέλη –ερα του χωριού μας– πήγαμε δύο φορές να λειτουργήσουμε. Στις 6 του μηνός ημέρα Κυριακή. Ο κόσμος ήταν λιγοστός, αλλά είχε μια ζεστασιά, διότι ο κόσμος ήταν γνωστός μεταξύ των, ήταν κάτι σαν οικογενειακό που λέμε.

Στις 8 Σεπτεμβρίου, ανήμερα της γιορτής, πέραν της θείας λειτουργίας γίνεται αρτοκλασία και λαχειοφόρος αγορά, όπου τα έπαθλα είναι δύο εικόνες. Η μία προσφορά της Εκκλησιαστικής Επιτροπής και η δεύτερη προσφορά του Κου Θωμά Μπαλτά, Ξυλογλύπτη, έργο του ίδιου δωρητή.

Συν τοις άλλοις δωρεές κλπ και με τα χρήματα που συγκεντρώνονται από την λαχειοφόρο αγορά, συντηρείται η παραπάνω εκκλησιά, γι' αυτό αξίζουν συγχαρητήρια στον Παπά μας και τους άξιους συνεργάτες του, που διατηρούν το εκκλησάκι της Παλιουρήσ σ' άριστη κατάσταση, καθώς και όλα τ' άλλα.

Προσφέρεται το παραδοσιακό λουκούμι και τέλος ο κόσμος επιστρέφει στο χωριό πηγαίνοντας, σε διάφορα σπίτια, όπου με τ' όργανο με τους μεζεδές και το τσίπουρο δίνουν μια πρόγευση για το γλέντι που γίνεται το βράδυ στην πλατεία του Άη Ταξιάρχη.

Τέλος στις 14 Σεπτεμβρίου είναι η μεγάλη γιορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού. Είναι πράγματι μία μεγάλη Χριστιανική γιορτή γι' αυτό υπάρχουν πολλά έθιμα. Θ' αναφέρω ένα. Την ημέρα αυτή οι νοικοκυρές αναπνέουν το προζύμι όλης της χρονιάς, που φουσκώνει μόνο του. Αυτό το αποδίδουν στην θαυματουργική επίδραση του βασιλικού, του αρωματικού φυτού που βρέθηκε στο σημείο που βρέθηκε και ο Τιμιος Σταυρός από την Αγία Ελένη, καθώς μοσχοβολούσε όλος ο τόπος.

Η ημέρα αυτή είναι αυστηρά νηστεία. Όταν ήμουν μικρή, μαθήτριά στην Λ.Ο.Σ. (Λαμπριάτικος Οικουμενική Σχολή) στ' Άνω Πεδιάδα, την ημέρα αυτή, συγκεντρωνόμασταν όλα τα κορίτσια του χωριού μου, που πηγαίναμε στην Λαμπριάδα, και με οδηγό-συνοδό τον Πατέρα μου ξεκινούσαμε για τα Άνω Σουδενά. Το καθιερωμένο φαγητό ήταν οι νερόβραστες πατάτες λόγω της αυστηρής νηστείας.

Χρειαί χρόνια, αγνά και αξέχαστα. Στην Αρχαία Ελλάδα ο μήνας αυτός αποκαλείτο Βοηδρομιών...

Γεια σας και καλό φθινόπωρο.

Δ.Μ.

Ένας τουριστικός οδηγός του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου

Στα γραφεία του περιοδικού μας έφτασε προ ημερών ένα έγχρωμο οκτασέλιδο έντυπο (τουριστικός οδηγός) που εξέδωσε ο Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου. Στο προηγούμενο τεύχος του Περιοδικού μας παρουσιάσαμε ένα παρόμοιο τουριστικό οδηγό του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου. Τέτοιες πρωτοβουλίες συμβάλλουν οπωσδήποτε στην ανάδειξη και προβολή της περιοχής μας και θα πρέπει να ενισχύονται με κάθε τρόπο. Στη συνέχεια παρουσιάζουμε το εν λόγω έντυπο.

Στο εξώφυλλο φέρει τον τίτλο Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου και τη φωτογραφία με το γεφύρι της Τσιπιανης.

Στις εσωτερικές σελίδες κείμενα σχετικά με τα αξιοθέατα της περιοχής του Δήμου και χαρακτηριστικές φωτογραφίες από την πλούσια φύση και τα γεφύρια, μνημεία μοναδικά της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής.



Το Ανατολικό Ζαγόρι βρίσκεται στο Β.Α. τμήμα του Νομού Ιωαννίνων και έχει έκταση 320.000 στρέμματα περίπου. Διοικητικά αποτελείται από το Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου και την Κοινότητα Βοβούσας.

Στο οπισθόφυλλο υπάρχει χάρτης του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου που περιλαμβάνει τα 15 τοπικά Διαμερίσματα: Αγία Παρασκευή, Ανθρακίτη, Γρεβενίτη, Δεμάτι, Δόλιανη, Ελατοχώρι, Ιτέα, Καβαλλάρι, Καρυές, Καστανώνα, Μακρίνο, Ποταριά, Πέτρα, Τρίστενο και Φλαμπουράρι, με πληθυσμό 2.402 κατοίκους.



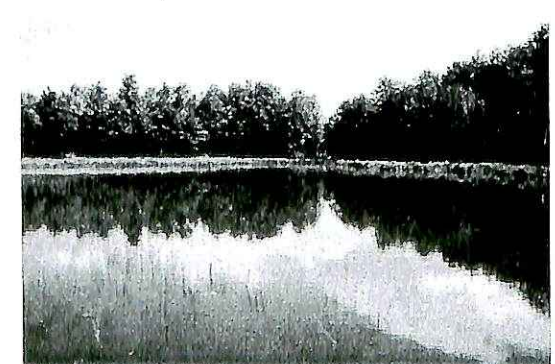
Είναι περιοχή ιδιαίτερου αισθητικού κάλλους με εναλλαγές τοπίων και τα πολύξυλα και πυκνά δάση που φθάνουν τις κορυφές των βουνών.



Η «Τσοούκα Ρόσσια» και «Αυτιά Φλέγκα», η «Τσοούκα Τζίνα», η «Τσοούκα Αρνάσα», το «Μιτσι-κέλι», είναι από τα ψηλότερα βουνά. Είναι προσπελάσιμα με μικρά οροπέδια στα ψηλότερα σημεία και ύψος τους από 1700 έως 2082 μέτρα.



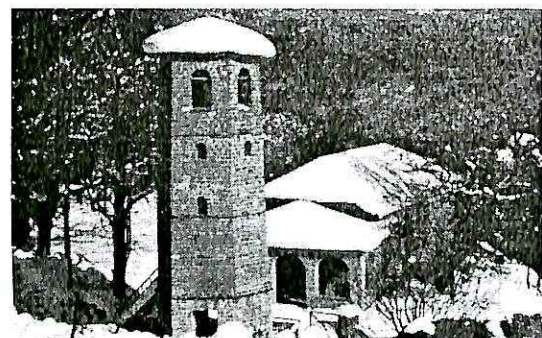
Η βλάστηση, οι πολλές πηγές και τα ρέματα, αποτελούν ιδανικό τόπο διαβίωσης και αναπαραγωγής διάφορων άγριων ζώων και θηλαστικών (αρκούδες, ζαρκαδία, αγριόγιδα, αγριογούρουνα, λαγοί, κουνάβια, αγριόγατες) καθώς και διάφορων πτερωτών (φάσες, πέρδικες, αετοί, γεράκια κλπ.).



Έχει διάσπαρτες μικρολίμνες στην Ανατολική πλευρά της «Τσιούκα Ρόσσιας» Φλαμπουραρίου και στο οροπέδιο Β.Α. του Φλαμπουραρίου στα σύνορα με το νομό Γρεβενών στο οροπέδιο της οροσειράς «Αυτιά Φλέγκα».



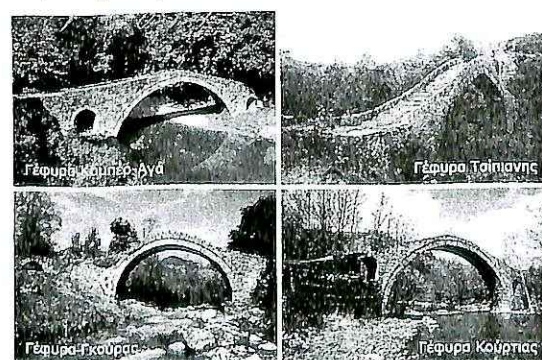
Ιδιαίτερου φυσικού κάλλους είναι η μικρολίμνη με νούφαρα που βρίσκεται Βόρεια του Γρεβενιτίου δίπλα στο ρέμα Ζουρικά, μοναδική στην Περιφέρεια Ηπείρου με την σπάνια χλωρίδα.



Στο Αν. Ζαγόρι διασώζονται πολλοί βυζαντινοί ναοί οι οποίοι γλύτωσαν από τη μαγία των Γερμανών κατακτητών. Χαρακτηρίστηκαν διατηρητέα μνημεία και αξίζει κανείς τα τα επισκεφτεί.



Ιερά Μονή Βουτοάς. Βρίσκεται ανάμεσα στα χωριά Γρεβενίτη, Φλαμπουράρι, Δόλιανη στις όχθες του ποταμού Βάρδα. Χτίστηκε από τον Κωνσταντίνο Πωγωνάτο (7ος μ.Χ. αιώνας). Χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο.



Γέφυρα Καμπέρ-Αγά, στον Ζαγορίτικο ποταμό (παράποταμο του Αράχθου, Γέφυρα Τσιπιανης, μονότοξο πέτρινο γεφύρι με τρία ακόμη ανακουφιστικά τόξα στην πρόσβασή του προς την αριστερή όχθη του Βάρδα. Γέφυρα Γκούρας, στον παλιό πεζόδρομο στο ρέμα Γκούρα, Γέφυρα Κούρτιας, στον ποταμό Βάρδα, ανάμεσα από την Δόλιανη και την Ιερά Μονή Βουτοάς.

Επιμέλεια: Σάββας Θεοδωρού

Σαν παλιό σινεμά... Στα Κάτω Πεδινά Ζαγορίου!

Η βροχή προσπέρασε τα Κάτω Πεδινά για χάρη της 7ης Τέχνης... Έτσι πραγματοποιήθηκε και φέτος με επιτυχία το 11ο Τετραήμερο Θερινού Κινηματογράφου στις 9-10-11 Αυγούστου 2009.

Πρεμιέρα με την ταινία «Το χάρισμα της Σεραφίν» του Μ. Προβόσι (2008). Η ταινία απέσπασε 7 βραβεία Σεζάρ το 2008 και αφηγείται τη ζωή της ζωγράφου Σεραφίν ντε Σενλίζ.

Ακολούθησε η ταινία «Gran Torino» του Κ. Ισγουντ (2008). Η πιο προσωπική ταινία την οποία σκηνοθέτησε και στην οποία πρωταγωνίστησε ο Κ. Ισγουντ. Ο ήρωάς του Γ. Κοβάλσκι είναι ο φόρος τιμής του Κ. Ισγουντ σε όλους τους ρόλους των «σκληρών» αντρών που υποδύθηκε τις τελευταίες έξι δεκαετίες και ταυτόχρονα ένας

μελαγχολικός αποχαιρετισμός στα όπλα για έναν ηθοποιό που αναγκάστηκε να πάρει το νόμο στα χέρια του περισσότερες από μια φορές.

Τρίτη ταινία το «Παρίσι '36» του Κ. Μπαρτιέ (2008). Μια ταινία που «ζωντανεύει» το Παρίσι του 1936, που μετά την άνοδο του λαϊκού κινήματος κυριαρχούν οι μαζικές απεργίες και τα ισχυρά συνδικάτα. Σε αυτό το εκρηκτικό πλαίσιο μια παρέα άνεργων ηθοποιών προσπαθεί να σώσει το ιστορικό θέατρο στο οποίο δούλευε, που έχει περάσει στα χέρια ενός μαφιόζου που θέλει να το κατεδαφίσει. Με άψογα σκηνικά, κουστούμια και εκπληκτική μουσική που μας «ταξιδεύει» στο Παρίσι εκείνης της εποχής. Άλλωστε μια ταινία με φόντο το πανέμορφο Παρίσι δεν μπορεί παρά να μαγέψει τους θεατές της!

Τελευταία ταινία ο «Παράδεισος στη Δύση» του Κ. Γαβρά (2009). Μια πολύ ανθρώπινη ταινία που αφηγείται την ιστορία του Ηλία, ενός μετανάστη που ταξιδεύει από την Ανατολή στη Δύση αναζητώντας μια νέα ζωή. Θα περιπλανηθεί σε στεριές και θάλασσες, θα γνωρίσει διάφορους ανθρώπους, θα έρθει αντιμέτωπος με καταστάσεις τις οποίες μέχρι τότε αγνοούσε... Δεν ξεχνάει ποτέ του όμως τον σκοπό του: να πάει στο Παρίσι και να φτιάξει εκεί τη ζωή του. Σε αυτή την ταινία ο Κ. Γαβράς θίγει με έξυπνο τρόπο τις αντιφάσεις, τις προκαταλήψεις και τους κινδύνους του Δυτικού Παράδεισου. Και με χιούμορ σαρκάζει και στηλιτεύει τη σύγχρονη πολιτική και κοινωνία. Σε όλες τις σκηνές της ταινίας διαφαίνεται η ανησυχία και ο προβληματισμός του σκηνοθέτη, που, παρά τα 76 του χρόνια, δεν δείχνει σημάδια κόπωσης.

Το Τετραήμερο Θερινού Κινηματογράφου είναι μια εκδήλωση πολύτιμη για το Ζαγόρι μας και γι' αυτό θα πρέπει να συνεχιστεί η πραγματοποίησή του. Μας φέρνει πιο κοντά στην 7η Τέχνη, στα πανέμορφα Κάτω Πεδινά, στους συνανθρώπους μας που αγαπούν και αυτοί τον κινηματογράφο. Άλλωστε η απλή παρακολούθηση μιας ταινίας χωρίς να συνοδεύεται και από ανθρώπινη επαφή δεν έχει νόημα...

Συγχαρητήρια αξίζουν ιδιαίτερα στον κ. Τζιόβα Κώστα και σε όσους βοήθησαν στην πραγματοποίηση των φετινών προβολών.

ΤΖΑΜΠΟΥΡΑ ΧΑΡΑ

ΑΡΙΣΤΗ: Εκδηλώσεις Αυγούστου

α) Ζωγραφική Έκθεση



Η Αριστινή κα Άννα Ζαχαράκη παρουσίασε, στο χωριό μας, τη δεύτερη ζωγραφική της Έκθεση. Εγκαινιάστηκε στις 9 Αυγούστου και διήρκεσε μέχρι τις 27 Αυγούστου. Η Έκθεση παρουσιάστηκε στην αίθουσα διδασκαλίας του Δημοτικού μας Σχολείου, που ξανάζησε παλιές μέρες λειτουργίας του.

Το αντικείμενο της Έκθεσης ήταν: «Χιονοπαίδες Ζωγράφοι». Με το θέμα αυτό, η Κα Ζαχαράκη προσπάθησε να επιτύχει «ένα αντίκτυπο παραδοσιακής τέχνης και ζωής... ένα όραμα ζωής και μνήμης...» όπως σημειώνει η ίδια στη σχετική διαφημιστική της κάρτα.

Το τοπικό κοινό και της ευρύτερης περιοχής που επισκέφθηκε την Έκθεση, εντυπωσιάστηκε από την ποικιλία των μοτίβων των Χιονοπαίδων ζωγράφων, δεδομένου ότι, πολλοί απ' αυτούς, είχαν δει ή ακούσει για τέτοια μοτίβα, συναπνύμενα σε αρχοντικά σπίτια του Ζαγορίου μας (και η Αριστινή είχε) ή δημόσια καταστήματα.

Οι Χιονοπαίδες ζωγράφοι, απλοί άνθρωποι από το χωριό Χιονιάδες της περιοχής Κόνιτσας, στις κορυφογραμμές του Γράμμου, με έμφυτο το εικαστικό τους ταλέντο, δημιούργησαν κατά τον 18ο και 19ο αιώνα Κέντρο λαϊκής και διακοσμητικής ζωγραφικής, παράλληλα με την Εκκλησιαστική.

Τα έργα τους βρίσκονται όχι μόνο στα χωριά του Ζαγορίου αλλά και σε άλλες περιοχές της χώρας μας: Θεσσαλία, Θεσσαλία, Μακεδονία κλπ. Πολλοί οι επώνυμοι αυτοί Ζωγράφοι που, όπως και οι οικοδόμοι-μάστοροι Ηπειρωτικής περιοχής μας σχημάτιζαν ομάδες εργασίας (μπουλουκιά) στις διάφορες περιοχές που επισκέπτονταν.

Η ιδιόμορφη Ζωγραφική των Χιονοπαίδων (όπως και των αντίστοιχων Ζαγορίσιων του Τσεπελόβου) «είναι ένας εικαστικός λαϊκός θσαυρός της Ηπείρου» όπως επιγραμματικά εκφράζεται η κα Ζαχαράκη σε σχετικό της έντυπο.

Δεν παραλείπουμε να υπογραμμίσουμε τις ευαισθησίες της χωριανής μας κας Άννας Ζαχαράκη, τόσο για τις εικαστικές της με την ασύνκριτη ζωγραφική αποτύπωση «ακρωτηριασμένων από τα χρόνια τοιχογραφικών μνημείων» πάνω σε ξύλο όσο και για τις ευαισθησίες που έχει να εκδηλώνει το ενδιαφέρον και την αγάπη της για το πατρίο χωριό της του Δυτικού Ζαγορίου, την Αρίστη.

Η Αρίστη γίνεται μαγνήτης για την παρουσίαση του ζωγραφικού της έργου. Με χαρά θα υποδεχτούμε την επόμενη τρίτη ζωγραφική της Έκθεση. Της αξίζει ένα ειλικρινές «Μπράβο».

β) Εκδήλωση «Κυκλάμινα 09»

Με το κλείσιμο της ζωγραφικής έκθεσης της κας Άννας Ζαχαράκη με θέμα «Χιονοπαίδες Ζωγράφοι» το βράδυ της 27ης Αυγούστου, άρχισε η μουσικολογική εκδήλωση «Κυκλάμινα 09» του Ιδρύματος Γιάννη Σαραλή, στην περιοχή του Αι-Θανάση της Αρίστης, για τέταρτη χρονιά.

Στερεότυπα μουσικολογικό το θέμα της εκδήλωσης, είχε και φέτος την επιμέλεια του Μουσικολόγου των Αθηνών Γ. Παπαδάκη και αντικείμενο τα «όργανα και εργαλεία της μουσικής».

Προηγήθηκε, όπως πάντα, η σχετική ομιλία, χωρίς ιδιαίτερο ενδιαφέρον του κοινού, δεδομένου ότι η προσέλευση και ταξίδευσή των επισκεπτών δεν είχαν διαμορφώσει την αναγκαία ατμόσφαιρα.

Στη συνέχεια, ξετυλίχτηκε το μουσικό πρόγραμμα της ομάδας οργανοπαίκτων, με γνωστά λαϊκά και δημοτικά τραγούδια, που ήταν γνωστά και αρεστά στους επισκέπτες και δημιούργησαν ενθουσιώδη ατμόσφαιρα. Το καλλιτεργημένο παίξιμο κάθε μουσικού οργάνου, δημιουργούσαν ένα εντυπωσιακό μουσικό άκουσμα, που επαυξανόταν με την παράλληλη συμμετοχή ξεχωριστών τραγουδιστών, ανδρών και γυναικών. Τα μουσικά κομμάτια που παίχτηκαν αναφερόταν τόσο σε γνωστά τραγούδια της περιοχής μας, όσο και διαφόρων άλλων περιοχών της χώρας μας. Γενικά, υπήρξε μια επιτυχημένη εκδήλωση. Εν αναμονή της επόμενης του 2010.

γ) Το πανηγύρι του Αι-Γιάννη

Παραδοσιακό πια, από χρόνια, το πανηγύρι της Αρίστης, για τη γιορτή του Αι-Γιάννη Πρόδρομου και φέτος διήρκεσε δύο βραδιές (28 και 29/8/2009) και δημιούργησε πανηγυρική ατμόσφαιρα σ' όλη τη νυχτερινή διάρκεια μέχρι το πρωί.

Πολλός ο κόσμος που παραβρέθηκε, ντόπιοι και από τις γειτονικές περιοχές, που με την παρουσία του συντελούσε στην κεφάτη και ευχάριστη ατμόσφαιρα. Άνετη η καινούρια πλατεία, ικανοποιητική η εξυπηρέτηση του κοινού και ακούραστη η μουσική παρέα του Πλαστήρα.

Τελειώνοντας το πανηγύρι, μας τελείωσε κι ο Αυγούστος και κοντά σ' αυτόν και το καλοκαίρι του 2009. Με το τέλος όλων αυτών ήρθαν και οι «Διώχνες» για να υπενθυμίσουν στους αποδημους των χωριών μας, τους επισκέπτες και όλους τους τουρίστες πως «ήγγικεν η ώρα της επιστροφής εις τα ίδια». Του χρόνου, το ίδιο συναπάντημα...

ΣΤ. ΣΥΚ.

Τιμήθηκε ο Άγγελος Κίτσος



Στις 8 Αυγούστου, στην αίθουσα της Ριζαρείου Σχολής στο Μονοδένδρι τιμήθηκε ο Άγγελος Κίτσος με την τελετή μετονομασίας του υπαίθριου θεάτρου Μονοδενδρίου σε «Θέατρο Άγγελος Κίτσου». Η εκδήλωση διοργανώθηκε από το Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου κι από το Ριζάρειο Ίδρυμα.

Μετά από τις σύντομες αλλά ουσιαστικές ομιλίες των κυρίων Γαβριήλ Παπαναστασίου, Δημάρχου Κεντρικού Ζαγορίου και του Κ. Χούλη απερχόμενου Προέδρου

του Ριζαρείου Ιδρύματος το λόγο πήρε η βασική ομιλήτρια της εκδήλωσης κα Ελένη Σκούρτη φιλόλογος-συγγραφέας. Η κα Σκούρτη σκιαγράφησε την προσωπικότητα του Άγγελου Κίτσου με τρόπο ξεχωριστό. Αποφεύγοντας να κάνει μία παρουσίαση της ζωής και του έργου του τιμώμενου με τον τυπικό τρόπο στήριξε την ομιλία της σε φιλοσοφική βάση. Ξεκίνησε με την αναφορά της στις φιλοσοφικές διδασκαλίες του καθηγητή Σπύρου Κυριαζόπουλου και επέμεινε στα

βαθύτερα ερείσματα, ψυχικά και πνευματικά που αποτέλεσαν τη βάση για το όλο έργο ζωής του Άγγελου Κίτσου. Ανέλυσε διεξοδικά το ουσιαστικότερο σημείο της θεωρίας και των απόψεών του περί σωτηρίας του αξιολογώτατου πολιτισμού που ανέπτυξε το Ζαγόρι αλλά και περί της διάδοσης και συνέχειάς του παρά τις δυσκολίες των καιρών. Το σημείο αυτό είναι βέβαια η πίστη του Άγγελου Κίτσου ότι η τέχνη και μόνο η τέχνη θα το σώσει.

Η τέχνη που εξυψώνει τον άνθρωπο και τον κάνει «κοινωνό του ωραίου» μακριά από τις μικρότητες της καθημερινότητας. Τόνισε ακόμη τη διορατικότητα του ανθρώπου αυτού που είχε προβλέψει τη λαίλαπα που λέγεται τουριστική αξιοποίηση και την αλλοτρίωση σαν οδυνηρή συνέπεια, τις μεγάλες και επίπονες προσπάθειες για την επίτευξη του στόχου του, την αγάπη του για τον τόπο.

Ζήτησε από τους παρευρισκόμενους στην κατάνεστη αίθουσα της Ριζαρείου να χειροκροτήσουν όλοι μαζί τον Άγγελο Κίτσο και έκλεισε την ομιλία της αφιερώνοντάς του ένα συμβολικό ποίημα του ποιητή Ανδρέα Εμπειρίκου με τίτλο: «Δεν άνησαν ματαιώς» που φυσικά αναφέρονταν στα έργα του.

Κ.Σ.

Άγγελος Κίτσος: «διαχρονική πορεία ενός χαρίεντος ανθρώπου»

Εάν «διά της φιλοσοφικής σκέψης ο άνθρωπος προσπάθησε να λύσει το πρόβλημα της ύπαρξής του επέκεινα της ουσίας» όπως δίδασκει στο αμφιθέατρο της φιλοσοφικής σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ο αείμνηστος καθηγητής φιλοσοφίας Σπύρος Κυριαζόπουλος, δια της ενασχόλησής του με την τέχνη «απώθησε τον θάνατο».

Κυρίες και κύριοι

Ο άνθρωπος που σήμερα τιμάμε – ένα χρόνο μετά τη βιαστική του αποχώρηση από το γήινο κόσμο μας- «διά της τέχνης» αγωνίστηκε για να απωθήσει το θάνατο ενός λαμπρού πολιτισμού που άνθισε στον τόπο τούτο, τον πίσω από και μέσα στα βουνά: ο Άγγελος Κίτσος.

Η πρόταση του Δημάρχου Κεντρικού Ζαγορίου κυρίου Γαβριήλ Παπαναστασίου να μιλήσω εγώ για τη ζωή και το έργο του Άγγελου Κίτσου αποτελεί για μένα μεγάλη τιμή. Δεν είναι όμως και εύκολο πράγμα γιατί ο λόγος μου θα μπορούσε να προσάψει στην παρουσίαση στοιχεία υποκειμενικά που τα χαρακτηρίζει η συναισθηματική υπερβολή λόγω και της στενής φιλικής σχέσης του Άγγελου με την οικογένειά μου, κυρίως με τον πατέρα μου Οδυσσέα. Φίλοι από τα παλιά, βαθεία η φιλία ειλικρινής και ουσιαστική καθώς και η αλληλοεκτίμηση. Αξέχαστες οι επισκέψεις του Άγγελου στο σπίτι μας στο Πάπιγκο πάντα με πολυπληθή

εκλεκτή συντροφιά των χρόνων της αθωότητας. Επειδή όμως έχουμε να κάνουμε με ένα πραγματικά ξεχωριστό άνθρωπο ας μου συγχωρεθεί παρακαλώ η όποια υπερβολή στους χαρακτηρισμούς λαμβάνοντας υπόψη ότι τα λόγια μου είναι λόγια «από καρδιάς».

Ας δούμε λοιπόν πως ξεκίνησε τη φωτεινή του πορεία, πως έλαμψε και γιατί θα λάμπει πάντα το γήινο άστρο του ανθρώπου αυτού. Ενός ανθρώπου που πραγματώσε στο έπακρο το λόγο του Μενάνδρου: ως χαρίεν εστ' άνθρωπο όταν άνθρωπος η».

Βαθύ και σημαντικό το μορφωτικό του υπόβαθρο: κατά πως μαρτυρούν φίλοι και συμμαθητές του στο Γυμνάσιο «ο Άγγελος σμίλευε την πνευματικότητά του με τα έργα του Ντοστογιέφσκι, του Τσβάιχ, του Χεμινγκγουάι, του Παπαδιαμάντη, του Ροϊδη, του Δημήτρη Χατζή.

Η φιλοσοφία πέρασε στη σκέψη του από χωρίς και διαμόρφωσε σε μεγάλο βαθμό τη θεώρηση και τη στάση ζωής μέσα από τα έργα σημαντικών εκπροσώπων του Διαφωτισμού: του Ρουσσώ, του Βολταίρου, των ελλήνων κλασικών αλλά και νεωτέρων όπως του Νίτσε, του Μαρλώ.

Από νωρίς επίσης ο γραπτός του λόγος στα απλά ή πιο απαιτητικά δοκίμια των μαθητικών χρόνων εντυπωσιάζει εκπαιδευτές και συμμαθητές.

Σχολεία της πόλης των Ιωαννίνων με μεγάλη παράδοση στην

παιδεία ήταν οι εστίες μόρφωσής του (όπως Καπλάνειο, Ζωσιμαία Σχολή). Μία μόρφωση που ολοκληρώθηκε –τυπικά τουλάχιστον- με τη φοίτησή του στη Νομική Σχολή.

Η μεγάλη αγάπη του για τη μουσική αλλά και για άλλες μορφές τέχνης θα εκδηλωθεί πολύ νωρίς και θα σηματοδοτήσει την παραπέρα πορεία του.

Ομιλία της ΕΛΕΝΗΣ ΣΚΟΥΡΤΗ

❖ Ποιο είναι όμως το ιδεολογικό εκείνο υπόβαθρο πάνω στο οποίο χτίστηκε η σπουδαία αυτή προσωπικότητα; Ποια είναι τα ερείσματα που διαμόρφωσαν την ανθρώπινη οντότητα;

❖ Εκείνο της ευρύτερης χριστιανικής ηθικής. Της πίστης – επίσης με την ευρύτερη έννοια ο όρος- σε έναν Θεό της αγάπης, της αγάπης για τον άνθρωπο και τα δημιουργήματά του.

❖ Είναι οι αξίες που του υπέδειξε ο μικρόκοσμος του Ζαγορίου μέσα από τα γνωρίσματα ενός σπουδαίου πολιτισμού που άνθισε στον κατά τα άλλα άγονο αλλά πανέμορφο τούτο τόπο συμπυκνωμένες στις έννοιες της «αξιοπρέπειας, της ευεργεσίας, της προσφοράς και της αλληλεγγύης».

Έννοιες ταυτισμένες με τη συνειδητή του Ζαγορίου, του Ηπειρώτη γενικότερα.

Εξ' άλλου Ζαγορίσια η μητέρα του, Θεοσπρωτός ο πατέρας του.

❖ Είναι η αγάπη για την ομορφιά, τα όμορφα πράγματα του κόσμου τούτου και τον καθιστούν λιγότερο έως καθόλου μάταιο (αυτό το τελευταίο στοιχείο ας το κρατήσουμε στη σκέψη μας γιατί πάνω σ' αυτό θα στηριχθεί η φιλοσοφία του έργου του όπως θα δούμε στην πορεία).

Το έργο

Διττός ο χαρακτήρας του.

Αν παρακολουθήσουμε την πορεία του μέσα από την επαγγελματική του ενασχόληση θα διακρίνουμε ευθύς αμέσως τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα αυτού του έργου: ενέργειες που στοχεύουν στη βελτίωση και ανάπτυξη της ανθρώπινης ζωής με τη σχεδίαση και υλοποίηση προγραμμάτων σχετικού περιεχομένου: από το Εθνικό Ίδρυμα μέχρι τη Ριζάρια και το Ίδρυμα αποκατάστασης ομογενών εξ Αλβανίας, αφήνει παντού το προσωπικό του στίγμα.

Ενδεικτικά, το τονίζω, αναφέρονται σημεία της πλούσιας δράσης του: σχεδίαση και υλοποίηση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης, συνεργασία με το γραφείο κοινωνικών υποθέσεων του ΟΗΕ με την νομαρχιακή και κοινοτική αυτοδιοίκηση για θέματα ανάπτυξης και ανθρώπινης επικοινωνίας. Για τα ίδια θέματα υπήρξε εισηγητής σε εκατοντάδες συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες με εκπαιδευτικά θέματα, θέματα διαρκούς επιμόρφωσης Δημοσίων υπαλλήλων. Πρωτοστάτησε στην ίδρυση

Άγγελος Κίτσος: «διαχρονική πορεία ενός χαρίεντος ανθρώπου»

της Μαθητικής Εστίας Τσεπελόβου και έδωσε το δικό του στίγμα στη λειτουργία του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης Πωγωνιανής. Αυτός ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας ήταν η βάση για την ίδρυση του μοναδικού Κοινωνικού Ξενώνα και της Μονάδας Φυσικής Ιατρικής στα Γιάννενα από το ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος», που ο ίδιος έπεισε.

Όπως οι έννοιες της ανάπτυξης και της εξέλιξης δεν λείπουν από το υπόβαθρο του έργου του έτσι ακριβώς δεν λείπουν και από το συγγραφικό του έργο: πάλι ενδεικτικά αναφέρονται οι τίτλοι:

– «Τουρισμός και κοινωνική ανάπτυξη».

– «Λαϊκή επιμόρφωση και κοινοτική ανάπτυξη»

– «Πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης στη μεταπολεμική Ελλάδα»

– «Η έννοια του συμβιβασμού στην Κοινοτική Ανάπτυξη και η επίλυση των διαφορών»

(Προσωπικά αυτό το τελευταίο το θεωρώ πολύ ενδιαφέρον για τους πάντα διαφωνούντες και ασυμβίβαστους έλληνες).

Το δεύτερο άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα του έργου του θα μπορούσε να συμπυκνωθεί στο τρίπτυχο: ομορφιά, τέχνη, πολιτισμός.

Ο Άγγελος πίστευε πως τα όμορφα πράγματα της ζωής αυτά που επισκιάζει και πολλές φορές –τι λέω- τις περισσότερες φορές αφανίζει την καθημερινότητα, η μιζέρια, η εμπαθία και η μικροψυχία δεν πρέπει να τα αφήνουμε να χάνονται. Πρέπει να τα ανασύρουμε στην επιφάνεια, να τα βιώσουμε, να τα απολαμβάνουμε.

Γιατί η ομορφιά είναι η χαρά της ζωής και της τέχνης, ο δρόμος διά της τέχνης είναι ένας ασφαλής δρόμος για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Γιατί η τέχνη μετασχηματίζοντας ένα γεγονός θνητό σε αυθύπαρκτο και ολοκληρωμένο το κάνει να διαπερνά το χρόνο και να μετατοπίζεται αέναα και αδιάκοπα σε μελλοντικούς καιρούς. Συγχρόνως η τέχνη εξυψώνει τον άνθρωπο τον απομακρύνει από τη σαρωτική καθημερινότητα αποκαλύπτοντάς του την ομορφιά που κρύβει ο κόσμος τούτος κάνοντάς τον συγχρόνως κοινωνό της υψηλής αίσθησης του ωραίου.

Δεν χρειάζεται να είναι κανείς καλλιτέχνης για να τα αντιληφθεί αυτά τα πράγματα, ούτε ο ίδιος ήταν. Εραστής της τέχνης ήταν:

της μουσικής – διάσημη πλέον η συλλογή των δίσκων του- της φωτογραφίας του κινηματογράφου, του θεάτρου.

Οραματίστηκε τη μικρή του πατρίδα ακτινοβόλο κέντρο πνεύματος, τέχνης και κατ' επέκταση πολιτισμού. Να ακτινοβολεί πέρα από τα όρια του τόπου του, να λάμπει. Αναρωτιόταν: «Γιατί δηλαδή άγνωστα χωριά χωρίς τη φυσική ομορφιά των δικών μας να γίνονται με την ανθρώπινη παρέμβαση εστίες πολιτισμού παγκόσμιας εμβέλειας; Γιατί εμείς να αναπαράγουμε μόνο πρόχειρες οργανώσεις Φοιτητικών επιδείξεων που μάλλον κακό κάνουν και στην ίδια την πολιτισμική μας κληρονομιά;»

Ένας τόσο έξυπνος και διορατικός άνθρωπος φυσικά και είχε άποψη για την πολιτιστική μας κληρονομιά, για τη σωτηρία της, για ένα καλύτερο μέλλον. Ας ακούσουμε μερικά αποσπάσματα από παλιότερες σκέψεις του (γενικά) που ήταν τόσο μα τόσο προφητικές:

«Για την ανάπτυξη του Ζαγορίου χρειάζεται πρώτα να:

α) Ξέρουμε πού βαδίζουμε και πού θα καταλήξουμε. Χρειάζεται να έχουμε κάθε τόσο ένα κριτήριο για την πρόοδο του τόπου μας που θα είναι μέτρο και τελικός σκοπός».

«Μακριά από κομματικές σκοπιμότητες, διαθέσεις αυτοπροβολής, επιπόλαιες κρίσεις και άλλα γνωστά «νεοελληνικά» κακά».

Χρειάζεται προσοχή γιατί αν

από την αδιαφορία καταλήξαμε στην ερήμωση (του Ζαγορίου) απ' εδώ και μπρος μπορεί να υποστούμε το θανάσιμο εναγκαλισμό μιας κακής ανάπτυξης! (Να αναπτύξουμε δηλαδή το χώρο και να καταστρέψουμε τα χωριά).

La motto της ζωής του η αμερικανική παροιμία: «έναν ενθουσιώδη άνθρωπο ισοδυναμεί με μία πλειονότητα».

Μια πλειονότητα όμως που είναι ικανή να αλλάξει τη μοίρα του τόπου της». Αυτή η μοναδική πλειονότητα λοιπόν με το οξύ πνεύμα, την ευστροφία, το σπουδαίο χάρισμα λόγου και επικοινωνίας που διέθετε την απλότητα, την ικανότητα να επιλέγει πάντα άριστους συνεργάτες για την πραγμάτωση του οράματός του, την ικανότητα να πείθει τους ισχυρούς του χρήματος και της πολιτικής και να τους κάνει χορηγούς, συνεπαρμένος από ένα πάθος ασίγαστο για την ιστορία και την παράδοση με την Ηγερία

του τη Χριστίνα πάντα στο πλευρό δημιουργήσε.

Έγινε για το Ζαγόρι σημείο αναφοράς.

Το Εκθεσιακό Κέντρο με τη φιλοξενία εκθέσεων και το Συνεδριακό Κέντρο με τις πολλαπλές δραστηριότητες δεν διατηρούν μόνο αλλά παράγουν και προάγουν πολιτισμό.

Η λατρεία του για την ασπρόμαυρη ακινητοποίηση του χρόνου μέσα από παλιές φωτογραφίες έφεραν στην επιφάνεια την ομορφιά μιας άλλης ζωής χαμένης για πάντα.

Το Ζαγόρι οφείλει στον Άγγελο την ασφάλεια του λαμπρού παρελθόντος του καθώς εκείνος το «έκλεισε» στα υπέροχα εκείνα λευκώματα «Ζαγοροχώρια» και «Ζαγορίσιων βίος».

Και πέρα απ' το Ζαγόρι η Ρωσία. Τι γυρεύει η Ρωσία στο Ζαγόρι; Μας την «γνώρισε» ο Άγγελος μέσα από σπάνιες φωτογραφίες σε μοναδικής αξίας λεύκωμα. Ο δρόμος της τέχνης όμως τον οδήγησε και στο σπουδαιότερο ίσως δημιουργήμα του το μικρό Ηρώδειο όπως συνήθιζε να αποκαλεί. Εδώ όπου θέλησε να ακούγεται ο διαχρονικός θεατρικός λόγος από σπουδαίους σύγχρονους καλλιτέχνες, ο ήχος της πέρα από τα όρια του τόπου και του χρόνου μουσικής, ο ανθρώπινος λόγος, εδώ πέτυχε να περάσει στη συνείδηση του Ζαγορίσιου αλλά και του επισκέπτη του όμορφου αυτού τόπου το υψηλό μήνυμα της τέχνης και να τον κάνει κοινωνό της.

Προτείνοντας έτσι τη δική του λύση στα καιρία προβλήματα που αντιμετώπιζε ο άνθρωπος σήμερα, συνέπειες της νεωτερικότητας: στον υπέρμετρο ατομισμό, την έλλειψη συλλογικής συνειδήσης και στην ισοπεδωτική αλλοτρίωση.

Είχε από καιρό προβλέψει αυτή την ισοπεδωτική αλλοτρίωση, αποτέλεσμα της λαίλαπας που έρχονταν και που την είπαν τουριστική αξιοποίηση. Είχε προβλέψει το τέλος. Και όταν κάποτε δημοσιεύτηκε στο «Ζαγόρι μας» ένα κείμενο με τον προφητικό τίτλο «το τέλος» όπου σχολίαζε το τέλος που έβλεπα εγώ να έρχεται για το δικό μας χωριό –δυστυχώς ήρθε- και την απαρχή μιας εποχής εύκολου πλουτισμού, κερδοσκοπίας, απαξίωσης των πάντων, αποξένωσης και εν τέλει βαθείας μελαγχολίας, μου τηλεφώνησε και με το χαρακτηριστικό

του στυλ μου είπε: «Ωραία τα λες χρυσό μου. Πρέπει όμως κάτι να γίνει πριν πεθάνουν όλα. Πρέπει να τα σώσουμε, να σώσουμε το Ζαγόρι». Σήμερα μπορούμε να πούμε με απόλυτη βεβαιότητα χωρίς να θεωρηθεί υπερβολή η κολακεία πως ο Άγγελος Κίτσος με τις δικές του θέσεις με τις δικές του πρωτοβουλίες, τις δικές του ενέργειες, το δικό του έργο δεν ευεργέτησε απλά τον τόπο του αλλά χάραξε το δρόμο της σωτηρίας του. Παραβλέποντας τη σωματική κούραση, αδιαφορώντας για προσωπικά και υλικά οφέλη, επιστατώντας ο ίδιος το έργο του, με την παρέμβασή του και στην παραμικρή λεπτομέρεια για το τελείο αποτέλεσμα αγωνίστηκε μέχρι το τέλος (σχεδόν) της ζωής του υπερβαίνοντας τον εαυτό του.

Κάθε σημαντικός ευεργέτης του Ζαγορίου στηρίχτηκε στο δικό του έρεισμα για να εκπληρωθεί ο σκοπός της ευεργεσίας του. Για παράδειγμα ο Παπικιώτης Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος στηρίχτηκε στην παιδεία, οι αδελφοί Ριζάρη στην Χριστιανική πίστη, ο Κώστας Λαζαρίδης στην αγάπη για το φυσικό περιβάλλον.

Ο Άγγελος Κίτσος κληροδότησε στο μικρόκοσμο του χωριού του και του Ζαγορίου αλλά και στο μεγαλύτερο γενικά την αξία της ανθρώπινης οντότητας μέσα από τους κανόνες της αισθητικής και του ωραίου.

Σήμερα εδώ στο δικό του δημιουργήμα στο έμπα της μεγαλειώδους χαράδρας εμείς με το λίγο του λόγου μας με το πολύ της ψυχής μας θέλω να πιστεύω ότι αποδώσαμε στον σπουδαίο αυτό άνθρωπο τον ελάχιστο φόρο τιμής.

Το χειροκρότημά μας – θυμίαμα μνήμης- ας αχολοίσει στα βράχια του Βίκου, ας φτάσει μακριά, σ' όλο το Ζαγόρι και ας ανέβει ψηλά στα αιώνια πεζούλια απ' όπου σίγουρα μας ανταντύνει.

Κι εγώ με το λόγο του ποιητή να τον διαβεβαιώσω ότι τα έργα του

Δεν άνησαν ματαιώς
Η χάρη τους είναι υψηλή περιπλοκάδα
Που σφίγγει τα μελλούμενα και τη ζωή
Μέσα στ' αστέρια
Δεν άνησαν ματαιώς τόσα θαύματα.

Ομιλία της κας Χριστίνας Κίτσου - Πιτούλη

Η εκδήλωση έκλεισε με την παρέμβαση της κ. Χριστίνας Κίτσου - Πιτούλη εκφράζοντας τις θερμές της ευχαριστίες προς όλους για την γενόμενη τιμή προς τον αείμνηστο σύζυγό της **Άγγελο** μέσα σε μια άκρως συγκινητική ατμόσφαιρα.

Το «Ζ» μας

Κύριοι Σύμβουλοι του Ριζαρείου Ιδρύματος, κύριε Δήμαρχε, εκλεκτοί φίλοι του Ζαγορίου,

Στο πλούσιο αρχείο που άφησε ο Άγγελος βρίσκει κανείς αρκετά έγγραφα, τα οποία απηύθυνε ο ίδιος, ως εκπρόσωπος του Ριζαρείου Ιδρύματος, σε Διοικητικές Αρχές, σε φίλους, με θέμα το Υπαίθριο Θέατρο Μονοδένδριου.

Το πάθος του για να στηθεί το μικρό αυτό αριστούργημα με σχέδιο του διακεκριμένου Ηπειρώτη αρχιτέκτονα Βασίλη Χαρίση, στη θέση που ονειρευόταν νέος, μαζί με άλλους Μονοδενδρίτες, μετουσιώθηκε εκ μέρους του σε άοκνες προσπάθειες για την υλοποίησή του, στην ορεινή αυτή γωνιά, με την πολύτιμη συνδρομή των συνερ-

γατών του και των τοπικών φορέων. Θυμάμαι πάντα με νοσταλγία κάποιες βραδιές αναμονής μαζί του, στον προθάλαμο του γραφείου του τότε Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Χρήστου Πάχτα, ο οποίος αγκάλισσε αμέσως το όραμά του.

Στόχος του ήταν να γίνει κάποτε εδώ κέντρο καλλιτεχνικών εκδηλώσεων διαβαλκανικής εμβέλειας. Προσπαθούσε να μεταγγίσει τον ενθουσιασμό του σε σημαίνοντες φίλους της τέχνης και του Ζαγορίου, ώστε να εξασφαλίσει τη συνδρομή τους για τη λειτουργία του.

Πραγματοποιήθηκαν έτσι, με τόλμη και ενάντια στην στεία κριτική μέσα σε ένα περιβάλλον σπάνιας φυσικής και αισθητικής ομορφιάς ωραίες παραστάσεις, όπως εκείνες του Αυγούστου 2002, με θέατρο Μπρεχτ, ρεσιτάλ πιάνου jazz με τον αξέχαστο Κώστα Γεωργονίκο, ρεσιτάλ με έργα Μπετόβεν και τέλος το παλλαϊκό ξέσπασμα χαράς με τον Λουκιανό Κηλαηδόνη και την Μελίνα Τανάγρη.

Θα ήθελα να δώσω στο κοινό ένα χαρακτηριστικό δείγμα της

αξιοθαύμαστης αυτής ενεργητικότητας του Άγγελου που πήγαζε βέβαια από την άμετρη αγάπη του για το Μονοδένδρι. Θα διαβάσω γι' αυτόν τον λόγο δύο σύντομες επιστολές που αντάλλαξε στις 13/2/2002 με τον γνωστό φίλο του Ριζαρείου Ιδρύματος και της Ηπείρου κ. Βαγγέλη Χρόνη, Γενικό Διευθυντή του Ομίλου Λάτση:

Αθήνα, 13.2.2002

Προς τον κ. Βαγγέλη Χρόνη και την κ. Ευτυχία Παπακωνσταντίνου

Αγαπητοί μας,

Στα περιθώρια του δυσεύρετου χρόνου σας, ρίξτε, αν θέλετε, μια ματιά στις εικόνες από το θεατράκι μας και θεατράκι σας με τις εργασίες του, όπως έχουν εξελιχθεί μέχρι τώρα (καμπίνα φωτισμού στις κερκίδες, ολοκληρώσεις σκηνής, τα πρώτα παράθυρα στα καμαρίνια...).

Για τις φετινές εκδηλώσεις μας μπορείτε να φαντασθείτε στη σκηνή οποιονδήποτε καλλιτέχνη...

Με πολλή αγάπη
Άγγελος

Και η απάντηση που ήρθε την ίδια ημέρα:

Κύριε Άγγελε,

Το θέατρο είναι καταπληκτικό, όπως καταπληκτικές θα είναι και οι παραστάσεις που θα δίδονται στους επόμενους αιώνες. Κρίμα που δεν είμαι ηθοποιός να νοιώσω αυτή τη μαγεία που εκπέμπει ο χώρος.

Παρ' όλα αυτά ίσως προγραμματίζαμε κάτι ζωγραφικό/ποιητικό, και το οποίο θα συζητήσουμε.

Σας χαιρετώ
Βαγγέλης

13/2/2002

Κυρίες και Κύριοι,

Τελειώνοντας θέλω να εκφράσω την ελπίδα μου να βρεθεί ο άνθρωπος ο οποίος θα ολοκληρώσει το όραμα του Άγγελου να γίνει το Υπαίθριο Θέατρο Μονοδένδριου τόπος καλλιτεχνικών εκδηλώσεων υψηλών προδιαγραφών. Γι' αυτό το προδίδω.

Σας ευχαριστώ όλους και ιδίως όσους είχαν την πρωτοβουλία να του απονεύσουν σήμερα την εξαιρετική αυτή τιμή.

ΜΙΑ ΑΞΙΕΠΑΙΝΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Την Κυριακή 9 Αυγούστου έγινε στο Δίλοφο μία εκδήλωση διαφορετική από τις άλλες.

Με πρωτοβουλία του Μορφωτικού Εξωραϊστικού Συλλόγου Διλόφου, είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε και να απολαύσουμε μία διαφορετική μουσική από αυτή που συνηθίζεται στα χωριά μας την εποχή αυτή με τα τόσα ωραία παραδοσιακά πανηγύρια.

Προσκεκλημένοι ήταν οι Blues Wire, ένα συγκρότημα που διατηρείται για πάνω από εικοσιπέντε χρόνια και έχει χαρακτηριστεί ως το κορυφαίο του είδους όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Στο ενεργητικό τους έχουν πάνω από 10 δίσκους, αμέτρητες συναυλίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό, δεκάδες εμφανίσεις σε τηλεοπτικούς σταθμούς και το

σπουδαιότερο, μία πλειάδα συνεργασιών με κορυφαία ονόματα του είδους.

Πολύς κόσμος –ιδιαίτερα νεολαία– μαζεύτηκε στο μεσοχώρι του Διλόφου και παρακολούθησε την μπλουζ μουσική, αψηφώντας την απειλητική βροχή που είχε κάνει πριν λίγη ώρα την εμφάνισή της και η οποία ευτυχώς υποχώρησε και άφησε να ευχαριστηθούμε την πολύ ωραία βραδιά.

Συγχαρητήρια στους ανθρώπους του Μορφωτικού Εξωραϊστικού Συλλόγου Διλόφου για την ιδέα και την οργάνωση και μακάρι να καθιερωθούν και να οργανώνονται κάθε χρόνο τέτοιες εκδηλώσεις οι οποίες, αν μη τι άλλο, δίνουν ζωή στα χωριά μας και φέρνουν την νεολαία μας πιο κοντά.

Σωτήρης Λουμίδης
Δίλοφο



Ολο και περισσότερος κόσμος ανακαλύπτει τις ομορφίες του τόπου μας

Κατενθουσιασμένη η ομάδα των νεαρών η οποία αποφάσισε να περάσει τις διακοπές της τριγυρίζοντας με ποδήλατο τα χωριά του κεντρικού Ζαγορίου

Εντυπωσιασμένοι από τα καταπράσινα δάση, τα γεφύρια και τους δρόμους, αλλά πολύ περισσότερο από την ζεστή φιλοξενία των ανθρώπων, την τοπική κουζίνα και τα παραδοσιακά πανηγύρια υποσχέθηκαν να επιστρέψουν γρήγορα με ακόμα περισσότερους φίλους οι οποίοι θα θελήσουν να ανακαλύψουν τις υπέροχες αυτές γωνιές της πατρίδας μας.

Να λοιπόν μία άλλη δραστηριότητα –το ποδήλατο– η οποία θα μπορούσε να αναπτύξει ένα ακόμα είδος τουρισμού και να κάνει περισσότερο γνωστά τα χωριά μας και τις αναμφισβήτητες ομορφίες τους.

Σωτήρης Λουμίδης



Η ομάδα φωτογραφίζεται μπροστά στην είσοδο του Διλόφου



Περνώντας το γεφύρι του Κόκκορου

Το Θέατρο «ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΙΤΣΟΣ» στο Μονοδένδρι

Στις 8 Αυγούστου 2009 το υπαίθριο θέατρο στο Μονοδένδρι – ένα όραμα του αείμνηστου Άγγελου Κίτσου, σκοπός της ζωής του και έργο μοναδικό για την περιοχή – σε μια σεμνή τελετή πήρε το όνομά του- ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου. Έτσι στην προμετωπίδα της Κεντρικής Εισόδου του Θεάτρου προβάλλει με κεφαλαία γράμματα το όνομα «**ΘΕΑΤΡΟ ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΙΤΣΟΣ**». Ήταν η υψίστη τιμή για τον ευπατρίδη συμπατριώτη μας και το καλύτερο μνημόσυνο ένα χρόνο ακριβώς μετά το θάνατό του.

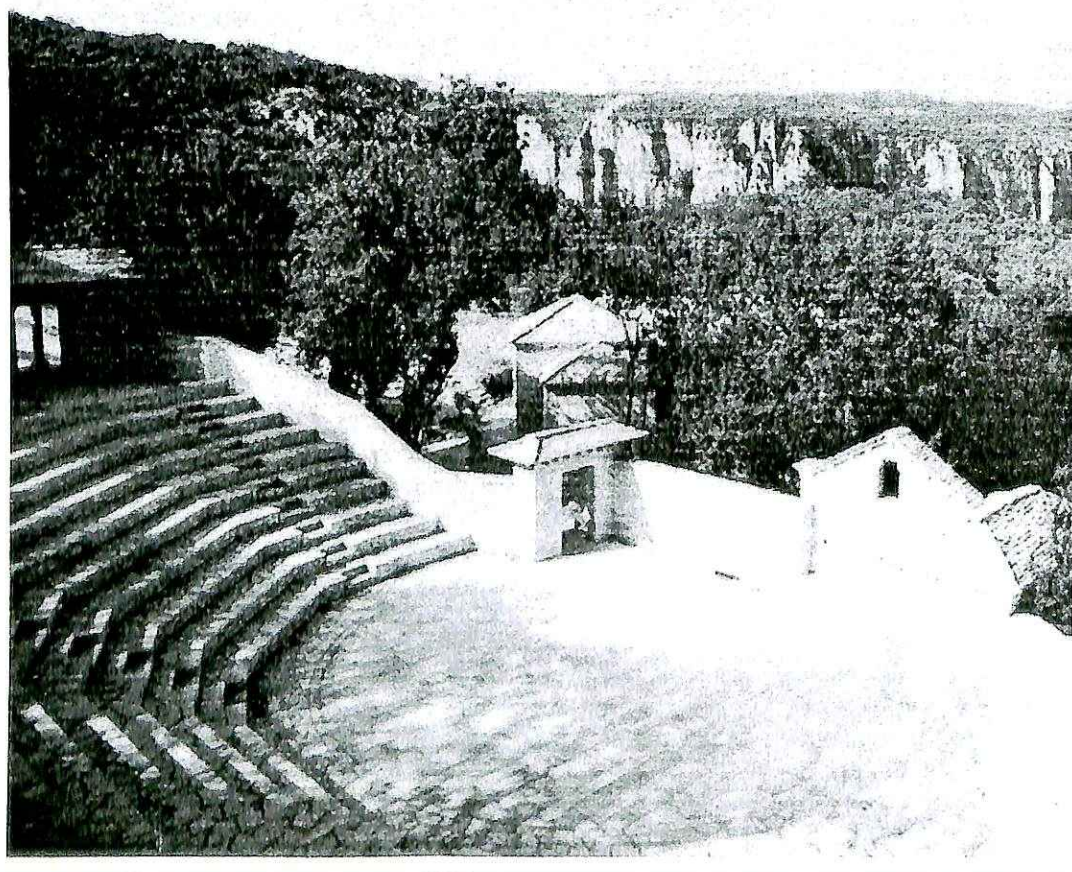
Τέτοια έργα πολιτιστικά θα φέρουν εσαεί τη σφραγίδα των δημιουργών τους.

Ποιος θα ξεχάσει ποτέ το θέατρο του «**Φρόντζου**» στα Γιάννινα; Και από σήμερα και το Θέατρο **ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΙΤΣΟΣ** στο Μονοδένδρι;

Παραδείγματα φωτεινά για τις επερχόμενες γενιές, έργα αθάνατα.

Ακολουθεί λεπτομερές ρεπορτάζ από την τελετή της ονοματοθεσίας του θεάτρου και σχετικές ομιλίες.

Σ.Θ.



Έκθεση παλιών φωτογραφιών στη Λεπτοκαρυά και μνημόσυνο για την ευεργέτιδα Ερρικέττη Γεωργίου Ιωαννίδη



– Ο Πολιτιστικός μας σύλλογος είχε μια αξιόλογη δραστηριότητα. Αφού συγκέντρωσε παλιές φωτογραφίες τις μεγέθυνε, τις κορνιζάρισε και τις εξέθεσε στο εντευκτήριο του χωριού. Οι φωτογραφίες δείχνουν χωριανούς σε κοινωνικές τους εκδηλώσεις. Κάτω απ' την καθεμία φωτογραφία υπάρχει λεζάντα με τα ονόματα των απεικονιζομένων. Καθένας βρίσκει φωτογραφία του γονιού του, του συγγενή του. Υπάρχουν φωτογραφίες που δείχνουν το χωριό πριν καεί, φωτογραφίες που απεικονίζουν τους δασκάλους που δίδασαν στο σχολείο, τους παπάδες, τους συγγραφείς Βασίλη Αυδή και Βασίλη Φανίτσιο.

Βλέπεις στη φωτογραφία πρόσωπα που δε γνωρίσαμε οι νεότεροι. Είναι ωραίο να θυμάσαι τις ρίζες σου, τους παλιότερους.

(Το εντευκτήριο είχε κτιστεί στη μνήμη του Άγγελου Τζαφέρη απ' τους φίλους του, όταν έχασε τη ζωή του σε νεαρή ηλικία από τροχαίο στην Κέρκυρα).

– Στις 2 Αυγούστου, όπως κάθε χρόνο, ετελέσθη το μνημόσυνο για την **Ερρικέττη Ιωαννίδη** στον Άγιο Νικόλαο του χωριού.
ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ

Χαρά Παπαδοπούλου

Σημείωση:

Επίσης κατά τη θερινή περίοδο πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω εκδηλώσεις, όπως μας ενημέρωσε με την πρόσκλησή του ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λεπτοκαρυάς:

- Προβολή ταινίας «Νύφες». Συζήτηση με το σκηνοθέτη Παντελή Βούλγαρη και τη σεναριογράφο της ταινίας Ιωάννα Καρυστιάνη
- Έκθεση ζωγραφικής Βασίλη Ζωγράφου.

ΓΑΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΡΑΣΙΝΗ ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Το χωριό μας έχει την τύχη κατά καιρούς να γίνονται γάμοι εκεί. Αυτό το καλοκαίρι έγιναν οι γάμοι της κόρης του Πέτρου Σπαθάκη. Πιο συγκεκριμένα δυο νεαρά παιδιά απ' τη Θεσσαλονίκη η **Φρίντα Σπαθάκη** κι ο **Θανάσης Δούγιας** παντρεύτηκαν στις 25 Ιουλίου στον Αη Θανάση. Κουμπάροι του ζευγαριού δυο νέα παιδιά ο Άκης Εμμανουηλίδης κι η Σίσσυ Ζεμπέκη. Τηρήθηκαν ορισμένα παλιά έθιμα όπως τα προζύμια την Πέμπτη, οι μπουγάτσες οι στολιωμένες, τα κλαρίνα. Τα καλντερίμια γέμισαν κόσμο, το χωριό ζωντάνεψε.

Οι ξενώνες στα γύρω χωριά φιλοξένησαν τους καλεσμένους. Κι η διαδρομή μέχρι τον Αη Θανάση στο ύψωμα ήταν υπέροχη. Γραφική τοποθεσία είχαν διαλέξει οι παλιοί, για να κάνουν τις χαρές τους. Το γλέντι μετά στήθηκε στο μεσοχώρι όπου οι καλεσμένοι βολεύτηκαν κάτω από τον ίσκιο των δυο μεγάλων πλατάνων. Αν και η θερμοκρασία τις μέρες αυτές ήταν ανεβασμένη, στο μεσοχώρι δεν καταλάβαινες τίποτε. Το κλαρίνο έπαιζε πότε μακεδονίτικα πότε ηπειρώτικα και ζαγορίσια. Ο Θουκυδίδης Παπαγεωργίου απ' το Καπέσοβο χόρεψε εκτός απ' τ' άλλα ζαγορίσια και το γνωστό καλαντζή που τόσο εντυπωσίασε τους ξένους καλεσμένους. Την προηγούμενη βραδιά γλέντησαν με λαϊκή μουσική.

Εύχομαι στο νεαρό ζευγάρι να ζήσουν αρμονικά και καλούς απογόνους.

Χαρά Παπαδοπούλου

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΥΣ

■ Πραγματοποιήθηκε στους Ασπραγγέλους το πανηγύρι μας στις 15 Αυγούστου με μεγάλη επιτυχία. Το χωριό μας, που διαθέτει την μεγαλύτερη πλατεία των χωριών της περιοχής, ήταν γεμάτο από αυτοκίνητα και πανηγυριώτες, όλο το τριήμερο 14, 15 και 16 Αυγούστου.

Τους πανηγυριώτες διασκέδασε το συγκρότημα του χωριανού μας κλαρινίστα Ελευθερίου Σαρρέα, εγγονού του αείμνηστου μάρμπα - Κράτη μας. Οι πανηγυριώτες και οι χωριανοί μας διασκέδασαν σε μια ατμόσφαιρα πανηγυρική.

Ωραίο το γλέντι αλλά δεν είχε τον ενθουσιασμό της παλιάς γενιάς και προπαντός την Τρίτη μέρα του πανηγυριού που γιόρταζαν και γλεντούσαν οι Δοβριανίτες κάτω απ' τον πλάτανο σε μία ωραία συνεστίαση που οι Δοβριανίτισσες χωριανές μου συμμετείχαν φέρνοντας τις πίτες (αλευρόπιτες) και τα ψητά απ' τα σπίτια τους.

■ Το δεύτερο δεκαήμερο του Αυγούστου έγινε η λογοδοσία του τοπικού συμβουλίου μας. Συζητήθηκαν αρκετά θέματα που αφορούν το χωριό μας, προεξέχοντος του θέματος της βελτιώσεως του ηλεκτροφωτισμού της μεγάλης πλατείας μας, όπως επίσης και του ηλεκτροφωτισμού στην τοποθεσία ανήλια.

■ Επίσης έγινε η λογοδοσία του πολιτιστικού μας συλλόγου από τον πρόεδρο Χρηστάκη Ζαμπακόλα ο οποίος καταχειροκροτήθηκε. Έγιναν οι εκλογές και το νέο Διοικητικό Συμβούλιο απαρτιζόταν από την κυρία Ηλέκτρα Καρβούνη Πρόεδρο, Κων/νο Κυριαζή Αντιπρόεδρο, Ανδρέα Κάτσено Γραμματέα, Νίκη Φερεντίνου Ταμία, Βάσω Βόβολη Μέλος, Αικατερίνη Καρβούνη Μέλος και Μιχάλη Φωτόπουλο Μέλος. Ελεγκτική Επιτροπή: Καρβούνης Κων/νος, Φερεντίνος Βασίλης και Ζαμπακόλας Σωτήρης

■ Στις 5 Σεπτεμβρίου 2009 πραγματοποιήθηκε ο γάμος του Δημήτρη Φερεντίνου με την Κωνσταντίνα Βλάχου, με κουμπάρους τον Ξενοφώντα Μπάζα και την Μαριάνθη Καψάλη. Πάλι η Δοβρά μας γέμισε από κόσμο και από αυτοκίνητα. Από τον Άγιο Αθανάσιο μέχρι το σκεπασμένο πηγάδι υπήρχε το αδιαχώρητο. Υπήρχαν δύο κομπανίες από όργανα, μία του Τσερβαριώτη Γρηγόρη Καψάλη και μία του χωριανού μας Λευτέρη Σαρρέα. Μετά την στέψη έγινε μεγάλο τραπέζι στην πλατεία του χωριού μας που είχε καλυφθεί με τέντες για να προστατέψει τους καλεσμένους σε περίπτωση βροχής. Ήταν η Τρίτη φορά μέσα στα τρία ή τέσσερα χρόνια που καλύφθηκε πάλι η πλατεία για να υπηρετήσει και αυτό το γάμο.

Το γλέντι διήρκεσε μέχρι πρωίας. Ευχόμαστε στους νεόνυμφους να ζήσουν και να ευτυχίσουν με πολλούς απογόνους.

■ Στις 8 Σεπτεμβρίου εορτή «Το Γενέθλιο της Θεοτόκου», που γιορτάζει το μοναστήρι των Ασπραγγέλων (μοναστήρι Εφραίμ).

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος των Ασπραγγέλων, από χρόνια έχει κάνει θεσμό την εορτή αυτή. Πραγματοποίησε και φέτος την εκδήλωση με το συγκρότημα του χωριανού μας Λευτέρη Σαρρέα, με ποτά και μεζέδες. Το γλέντι κράτησε όλη την ημέρα, παρότι οι καιρικές συνθήκες δεν ήταν ευνοϊκές. Ο χώρος του μοναστηριού μας ήταν γεμάτος από αυτοκίνητα (κούρσες ΙΧ).

Το γλέντι έγινε μέσα στον προαύλιο χώρο, δίπλα απ' την εκκλησία, αλλά και το μνήμα του Ιερομονάχου Αρχιμανδρείτου Εφραίμ, που κοιμάται εκεί από τις 18 Μαρτίου του 1973.

Φέτος ήμουν κι εγώ προσκυνητής και αναθυμήθηκα πως οι Γερμανοί το έκαψαν στις 15 Ιουλίου το 1943 και πως ο Ιερομόναχος Εφραίμ το ανάσθησε κουβαλώντας τότε τα υλικά με το Γρίβα, το αλογό του, και την πλάτη του. Η παλαιά στράτα μέσω του στενού της ράχης μας, τον Κακόλακο, την βρύση ΚΟΥΡΤΕΣ, δεν χρησιμοποιούν τώρα οι προσκυνητές. Έρχονται μέσω του δρόμου της κάτω Λαζινιές. Φέτος μόνο ο χωριανός μας Αντώνης Ρούντος ακολούθησε την παλαιά στράτα.

Συχαρητήρια στα παιδιά και το καινούργιο Δ.Σ. του Συλλόγου μας. Και του χρόνου νάμαστε καλά.

M.K.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΥ

του **Χαράλαμπου Θ. Νταλάκα,**

Το Δημοτικό Σχολείο Τσεπελόβου, το μοναδικό που υπάρχει στο Δήμο Τύμφης, καταγράφει σήμερα ακόμη ένα έτος στην ιστορία της ζωής του. Με την ευκαιρία της ολοκλήρωσης του διδακτικού έτους κρίνω σκόπιμο να εκθέσω μερικές από τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκειά του.

Το διδακτικό προσωπικό έκανε ό,τι μπορούσε για την ποιότητα της διδασκαλίας και μάθησης που πρόσφερε στα παιδιά. Εσκυψε με ενδιαφέρον στις εμπειρίες και στον κόσμο τους και στη βάση αυτή στάθηκε δίπλα στους μαθητές του και τους ενθάρρυνε να συμμετέχουν ενεργητικά στη διαδικασία της μάθησης και στην οικοδόμηση της μόρφωσής τους. Ιδιαίτερη φροντίδα του στάθηκε η δημιουργία ενός κοινωνικού κλίματος μέσα στο οποίο οι μαθητές εργάζονταν και εκφράζονταν ελεύθερα και δημιουργικά. Οι γιορτές και οι εκδηλώσεις που οργανώθηκαν στο σχολείο με έντονη συμμετοχή των παιδιών αποτελούν έκφραση του κλίματος αυτού.

Ωστόσο, στον κόσμο που ζούμε σήμερα, η μόρφωση των παιδιών δεν περιορίζεται μέσα στους τοίχους του σχολείου. Μόρφωση προσφέρει και η κοινωνία ολόκληρη, οι θεσμοί της, η ίδια η ζωή. Γι αυτόν ακριβώς το λόγο προσπαθήσαμε ν' ανοίξουμε το σχολείο στην κοινωνία και τον πολιτισμό της. Επιλέξαμε και σχεδιάσαμε προγράμματα πηγών μάθησης που βρίσκονταν έξω απ' το σχολείο. Έτσι οι μαθητές μας είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν θεατρικές παραστάσεις του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Ιωαννίνων όπως και εκθέσεις φωτογραφίας στο Πνευματικό Κέντρο Ιωαννίνων. Είχαν επίσης την ευκαιρία να επισκεφτούν άλλα σχολεία της υπαίθρου και της πρωτεύουσας του Νομού και να ενημερωθούν για τις δημιουργικές τους επιδόσεις. Στα πλαίσια αυτά επισκέφτηκαν τη θεατρική παράσταση του Δημοτικού Σχολείου Μονοδενδρίου και τις εκθέσεις φωτογραφίας του Ελισσαβέτιου Δημοτικού Σχολείου Ιωαννίνων.

Η τριήμερη εκδρομή στην πρωτεύουσα της πατρίδας μας, στην Αθήνα, διέυρνε τον κύκλο εμπειριών των παιδιών. Φαντάζεται κανείς την έκπληξη που ένιωσαν οι μικροί κάτοικοι ενός μικρού χωριού όταν βρέθηκαν στην πόλη που κατοικεί ο μισός πληθυσμός της Ελλάδας! Οι μικροί πολίτες είχαν την ευκαιρία να θαυμάσουν:

- α) τα σύγχρονα επιτεύγματα της τεχνολογίας όπως είναι τα μέσα συγκοινωνίας (μετρό, ηλεκτρικός σιδηρόδρομος κ.α.), την παράσταση του Σύμπαντος στο Ευγενίδειο Πλανητάριο,
- β) μερικά από τα σπουδαιότερα σύμβολα της ιστορίας του αθλητισμού μας όπως το Παναθηναϊκό Στάδιο και το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας,
- γ) το Αττικό Ζωολογικό Πάρκο,
- δ) τον Παρθενώνα και τα άλλα αρχαία μνημεία της Ακρόπολης,
- ε) τα κτήρια που συμβολίζουν τα χαρακτηριστικά του κοινοβουλευτικού μας πολιτεύματος όπως είναι η Βουλή, το Προεδρικό Μέγαρο, το Μέγαρο Μαξίμου κ.α.

Τέλος στο δρόμο της επιστροφής είχαν την ευκαιρία να δουν και να θαυμάσουν το υπερβολικό τοπίο των Δελφών, το Αρχαιολογικό τούρ Μουσείο και άλλους σχετικούς χώρους.

Πιστεύουμε ότι οι γνώσεις και οι εμπειρίες που απέκοιμαν από την εκδρομή αυτή θα αποτελέσουν πηγή ενδιαφέροντος για παραπέρα μάθηση γεωγραφικών, ιστορικών, αρχαιολογικών, πολιτικών και άλλων γνώσεων. Το κύριο χαρακτηριστικό της εκδρομής αυτής είναι ότι αποφασίστηκε, οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή των γονέων, των παιδιών και στηρίχθηκε οικονομικά από το Δήμο Τύμφης.

Η άγρια φύση, η ποικιλοπλοκότητα των φυτών και των ζώων που μορφαίνει τη ζωή μ' όλο της τον πλούτο δεν είναι κλειστό βιβλίο για τα παιδιά του Τσεπελόβου. Η επίσκεψη των υπευθύνων του Πάρκου της Βόρειας Πίνδου στο σχολείο και η σχετική ενημέρωση που έγινε έδωσε την ευκαιρία για πολλές δραστηριότητες στα παιδιά.

Όλα τα παραπάνω είναι, κατά τη γνώμη μου, καρπός της συνεργασίας όλων των παραγόντων που έχουν σχέση με το σχολείο: του Δήμου Τύμφης, της Σχολικής Επιτροπής, των γονέων, της τοπικής κοινωνίας και του διδακτικού προσωπικού, του Δημοτικού Σχολείου αλλά και του Νηπιαγωγείου. Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω θερμά όλους για τη συνδρομή τους. Στα δύο χρόνια που είχα την ευθύνη της διεύθυνσης του σχολείου, ένιωσα ότι όλοι μας δώσαμε τον καλύτερο εαυτό μας για την επιτυχία του κοινού μας σκοπού που είναι η μόρφωση των παιδιών μας. Εγκαταλείπω το Δημοτικό Σχολείο Τσεπελόβου με τις καλύτερες σκέψεις και τα καλύτερα συναισθήματα. Θα θυμάμαι πάντα με θερμή αγάπη και συγκίνηση τους ανθρώπους που γνώρισα και συνεργάστηκα μαζί τους και το μαγευτικό τοπίο που μορφαίνει της ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Ένας ξεχωριστός γάμος στους Φραγκάδες

Από το γάμο που έγινε στις 11 Ιουλίου 2009 στους Φραγκάδες του **Γιάννη Λεοντίδη** και της **Πέννυ Γεράκη** δημοσιεύουμε στη συνέχεια ένα πρωτότυπο ευχαριστήριο των νεονύμφων που μοιράστηκε στους συνδαιτημένους. Μας το έστειλε ο πατέρας του γαμπρού Βασίλης.

Ευχαριστούμε

Όλους όσους βοήθησαν, εργάστηκαν και εργάζονται ακόμα και αυτή τη στιγμή για να ομορφύνουν αυτήν την τόσο σημαντική μέρα

Τον αγαπημένο μας μπαμπά Βασίλη Λεοντίδη για όλα όσα έχει κάνει για εμάς. Η μέρα είναι όλη αφιερωμένη σε αυτόν! "Μπαμπά ελπίζουμε σήμερα να καταφέραμε να σου εκπληρώσουμε κάποια από τα όνειρά σου"

Τις μαμάδες μας Βούλα Λεοντίδη και Ελευθερία Γεράκη που μας αγαπούν, μας ανέχονται και είναι το στήριγμα, η παρηγοριά και η αγκαλιά μας. "Μαμάδες σας αγαπάμε πολύ και είστε αναντικατάστατες!"

Τον παππού και την γιαγιά μας, Ορέστη και Βασιλική Καπέρδα που μας δίνουν καθημερινά μαθήματα αγάπης. Τους ευχόμαστε να δούνε και τρισέγγονα να βαφτίζονται!

Τον αγαπημένο μας γιό και υποδειγματικό μεγάλο αδερφό Γιάννη για την αγάπη, την χαρά και τον ενθουσιασμό που δίνει στην οικογένειά μας!

Τα αδέρφια μας Όλγα και Φώτη για την έμπρακτη αγάπη και στήριξη αλλά πάνω από όλα γιατί μας χάρισαν μια καταπληκτική ανιψιά! Σήμερα έχουμε ακόμα ένα λόγο για να γλεντήσουμε "χρόνια πολλά για τη γιορτή σου Όλγα!!"

Τον πολύτιμο φίλο Κώστα και τώρα κουμπάρο μας και την Νατάσσα που επέξια βρίσκεται στο πλάι του.

Μια φιλιά που ξεκίνησε από τα φοιτητικά χρόνια την Καβάλα και δεν θα μπορούσε να έχει καλύτερη εξέλιξη από αυτή. Σύντομα θα φάμε και τα δικά τους κονφέτα!

Την κουμπάρουλα Ρούλα γιατί πάνω από 20 χρόνια βρίσκεται δίπλα μας σε όλες τις καλές και κακές στιγμές. Σήμερα επισφραγίζουμε την φιλία μας εκτιμώντας και τιμώντας την απλόχερη αγάπη της. Είμαστε σίγουροι ότι θα είναι η καλύτερη και γλυκύτερη «νεραϊδογονά» για τον μικρό μας πρίγκιπα!

Την Θεία Χρυσάνθη που στάθηκε και στέκεται σαν δεύτερη μαμά μας. Δεν υπάρχουν λόγια που να εκφράζουν την αγάπη και την ευγνωμοσύνη που της χρωστάμε. Σήμερα θέλουμε να νοιώδει ότι παντρεύει τα παιδιά της και βαφτίζει ένα από τα εγγόνια της!

Την Αλέκα Καπέρδα, την πρώτη γυναίκα στη ζωή του Βασίλη, γιατί εκτός από τη συγγένεια που μας συνδέει, είχαμε την τύχη και την χαρά να είναι η μαία που τον έφερε στον κόσμο!

Και όλους τους αγαπημένους μας συγγενείς και φίλους που μας ανέχονται όλα αυτά τα χρόνια!

Γιάννης Πέννυ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

*«Ιατρική τεχνέω πασών αυτή επιφανεστάτη»
Η Ιατρική απ' όλες τις επιστήμες είναι πιο διαλεκτική.
Ιπποκράτης*

Αληθινός γιατρός είναι ο άρχων των σωμάτων και Όχι ο εκμεταλλευτής των

Μέσα στις λίγες αυτές γραμμές τονίζω από παλαιωτάτων χρόνων η αξία και η σημαντικότητα της Ιατρικής Επιστήμης. Επειδή έχει το μεγάλο πλεονέκτημα να ασχολείται με το πολυτιμότερο αγαθό του ανθρώπου και να το διασφαλίζει στο βαθμό που μπορεί γι' αυτό και περικλείει την πιο ουσιαστική έκφραση της αγάπης και επιτελεί πολύπλευρο ανθρωπιστικό έργο. Στο σημείο αυτό κρίνω σκόπιμο και αναγκαίο να αναφερθώ σ' ένα γιατρό τον αναπληρωτή του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Δουρούτης ονομαζόμενο **Γεώργιο Μαρκουίτσο** καταγόμενο από τη Σύρο. Στη σημερινή τεχνοκρατούμενη και τεχνοκίνητη καταναλωτική κοινωνία μόνο τέτοιοι άνθρωποι και επιστήμονες θα μπορούσαν να αποτελέσουν κοινωνικό πρότυπο. Μόνο έτσι φθάνουμε στη νίκη στην ηθική, στην πρόδο, στον πολιτισμό και βελτιώνεται η ποιότητα του ανθρώπου. Θέλω να ευχαριστήσω από τα βάθη της ψυχής μου για την επιτυχία της επέμβασής. Ο Παντοδύναμος Θεός να χαρίζει την υγεία σ' αυτόν και την οικογένειά του.

Κωνσταντίνος Βλαχιώτης, Ιερέας
Μακρίνο Avat. Ζαγορίου

Εισάγονται σε ΑΕΙ-ΤΕΙ

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

– **Αντιγόνη Μακρή** του Γιώργου και της Λίτσας στο Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών Ιωαννίνων.

– **Ελισάβετ Βεκρή** του Μάριου και της Ελένης στην Ιατρική Ιωαννίνων.

– Η **Βάσια** του Γιάννη **Μπάρκα** και της Μιράντας Τσουμάνη στο Οικονομικών Επιστημών Ιωαννίνων.

– Η **Αναστασία** του Σπύρου **Ζήνδρου** και της Έφης Μάρκου Βιολογία Κρήτης στο Ηράκλειο.

– Η **Σοφία**, κόρη της Μαρίας **Μήλιου**, Γυμναστική Ακαδημία Θεσσαλονίκης.

– Ο γιος του **Αιμίλιου Γάνου** και της Έφης στη Φιλοσοφική Θεσσαλονίκης.

ΑΡΙΣΤΗ

– Θερμά συγχαρητήρια στον **Πέτρο** του Νίκου **Καττή** και της Βάσως Κούγκουλη που πέρασε στο Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης στην Αθήνα, καθώς και στη **Δέσποινα Γέπη** του Νίκου και της Αναστασίας που πέρασε στη Σχολή Αστυφυλάκων. Καλή φοίτηση.

ΒΙΤΣΙΚΟ

– **Ντάκουλα Έλενα** του Σπυριδώνα και της Σταματίας στο Οικονομικών Επιστημών Ιωαννίνων.

– **Ντάκουλα Πανωραία** του Δημητρίου και της Σπυριδούλας στο Τμήμα Λαϊκής Παραδοσιακής Μουσικής ΤΕΙ Ηπείρου στην Άρτα.

ΒΡΑΔΕΤΟ

– **Χρηστογούλα Νεφέλη** του Στέφανου και της Αρτεμίσιας Μπιζμπέλη στο Παιδαγωγικό Δημ. Εκπ/σης Ιωαννίνων.

ΓΡΕΒΕΝΗΤΙ

– **Τσάγκα Ελένη** του Θεοδώρου και της Μαρούλας Παπαευσταθίου στο Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων.

ΔΟΛΙΑΝΑ

– Η **Σοφία** του Πέτρου **Τσιάτση** και της Ελένης Σταφίλιου στο Παιδαγωγικό Δημ. Εκπ/σης στα Ιωάννινα.

– Ο **αδελφός της ο Πέτρος** Τσιάτσης στο ΤΕΙ Ηπείρου Λογιστικής στην Πρέβεζα.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

– **Ντιναλέξης Γεώργιος** του Παλαιώτη και της Αναστασίας στο Ιστορίας και Αρχαιολογίας Ιωαννίνων.

ΚΑΛΠΑΚΙ

– **Περσιτέρα** του **Αλέκου** Ταμβάκου και της Βίκης Βαλάνου στο Τμήμα Φυσικής Ιωαννίνων.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

– **Τσουμάνης Θεόδωρος** του

Χρήστου και της Θεοδώρας στο Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος στη Θεσ/νίκη.

– Ο **Χριστόφορος** του Μιλτιάδη **Ρήντα** και της Αικατερίνης Πετσάλη στο Πολυτεχνείο του Α.Π.Θ. στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Η/Υ.

ΛΑΪΣΤΑ

– **Παπαρούνα Θεοδώρα** του Γεωργίου και της Μαρίας στο Φιλολογίας Ιωαννίνων.

– **Ποάλας Δημήτριος** του Χριστόφορου και της Μαρίας στο Μηχαν. Επιστήμης Υλικών Ιωαννίνων.

– Ο **Ανδρέας** του Παναγιώτη **Κάτσενου** και της Ευαγγελίας Τσουμάνη στο Βιολογικών εφαρμογών και Τεχνολογιών Ιωαννίνων.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

– **Κακάθας Ιωάννης**, γιος της Φιλοθέης Παπαϊωάννου στο Μαθηματικό Ιωαννίνων.

– **Λιόλιου Αδαμαντία**, κόρη της Αγνής Μητσιμάρη στο Παιδαγωγικό Δημ. Εκπ. στη Φλώρινα.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

– **Κοντονάσιου Σωτηρία** του Χρήστου και της Βασιλικής πέρασε στο ΤΕΙ Νοσηλευτικής Ηπείρου στα Γιάννινα.

Θερμά συγχαρητήρια!...
Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

– **Βούρβου Νικολίνα** του Θωμά και της Μαρίας Κασσαβέτη στο Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών στα Ιωάννινα.

– Ο **Κωστής** των εκπαιδευτικών Λάμπρου **Φερεντίνου** και Βούλας Ρισβάνη στην Ιατρική Ιωαννίνων.

– Η **Ισμήνη** του Παύλου **Στεφάνου** και της Ευφημίας στο Παιδαγωγικό Νηπ/γών Ιωαννίνων.

– Ο **Γιώργος** του Ιππόλυτου **Κακόσιμου** και της Αλέκας Βαγγελή στο Μηχαν. Επιστήμης Υλικών Ιωαννίνων.

– Ο **Πανταζής Τζαμπούρας** του Νίκου και της Νίκης Κοντοδήμου, δισέγγονο του αείμνηστου μεγάλου δασκαλου Ευριπίδη Γιαννακού στο Μαθηματικών Ιωαννίνων.

– Η **Ευλαλία** του Βασίλη **Βλαχόπουλου** και της Αγνής Νούσια στο Νοσηλευτικής ΤΕΙ Κρήτης.

– Η **Μαρία** του Αλέξη **Τσουμάνη** και της Όλγας Ντέτσικα στο Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής ΤΕΙ Ηπείρου στην Πρέβεζα.

– Ο δίδυμος αδελφός της **Γιώργος Τσουμάνης** στο Μηχανικών Επιστήμης Υλικών Ιωαννίνων.

Θερμά Συγχαρητήρια. Καλή φοιτητική ζωή.
Δέσποινα Γκερλέ

Ευχαριστήρια Επιστολή

Στις 8 Σεπτεμβρίου ημέρα γιορτής της Παναγίας διοργανώθηκε από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Ασπραγγέλων ημερήσιο γλέντι στο μοναστήρι της Παναγίας στις Καρυές στο οποίο παραβρέθηκαν ο Νομάρχης και ο Δήμαρχος Κεντρικού Ζαγορίου, για να γλεντήσουμε με το παραδοσιακό συγκρότημα του Λευτέρη Σαρρέα.

Εκ μέρους του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον **Αγροτικό Συνεταιρισμό Ιωαννίνων «Πινδος»** για την προσφορά των προϊόντων (κοτόπουλα) αλλά και τον κ. **Αλεξίου** για την παροχή των καθισμάτων.

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Μέσω της αγαπημένης μας εφημερίδας, «Το Ζαγόρι μας», επιθυμώ να εκφράσω τα θερμά μου ευχαριστήρια και τη βαθιά μου ευγνωμοσύνη προς τον ακούραστο και πάντα πρόθυμο για ό,τι καλό, Δήμαρχο Κεντρικού Ζαγορίου κ. **Γαβριήλ Παπαναστασίου**, γιατί με αλτρουιστική διάθεση άφησε το πανηγύρι των Ασπραγγέλων (που βρισκόταν στο φόρτε του) για να με μεταφέρει ο ίδιος στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων, όταν παρουσιάσα συμπτώματα καρδιακής κρίσης.

Τον ευχαριστώ και πάλι και του εύχομαι οικογενειακή ευτυχία και επιτυχία στο δύσκολο έργο του.

Ευχαριστώ
ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΔΑΛΛΑΣ

Το Νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου Μονοδενδρίου «ΑΔΕΛΦΟΙ ΡΙΖΑΡΗ»

Στις εκλογές της 17ης Αυγούστου 2009 στην έδρα του Πολιτιστικού Συλλόγου Μονοδενδρίου με την επωνυμία «ΑΔΕΛΦΟΙ ΡΙΖΑΡΗ», εξελέγησαν για το νέο Διοικητικό Συμβούλιο οι κάτωθι με τη σειρά των αξιωματικών:

Πρόεδρος: Αρβανίτης Σπύρος
Αντιπρόεδρος: Παναγιωτόπουλος Αντώνης
Ταμίας: Τσαμίδης Χρήστος
Γραμματέας: Ζαρκάδα Ξανθίππη
Τακτικά μέλη: Ράπτης Ραφαήλ, Λαδιάς Γεώργιος και Φερεντίνος Δημήτριος
Αναπληρωματικά μέλη: Καβαθάς Λεάνδρος, Ράπτης Αντώνιος
Εξελεγκτική Επιτροπή: Λαδιάς Αθανάσιος
Ράπτη - Εζνεπίδου Αντωνία

Μια απάντηση του Γρηγόρη Καψάλη σε σχετικό ρεπορτάζ του «Ηπειρωτικού Αγώνα»

Θέλω να σας γνωρίσω τα εξής:

Εγώ εργάζομαι στο πανηγύρι του χωριού μου (Ελαφότοπος) ως μονάδα για να βοηθήσω το Σύλλογο και το χωριό μου. Ουδεμία σχέση έχω με τα αρμόνια και τις ηλεκτρικές κιθάρες.

Γρηγόρης Καψάλης



Τι μπορείτε να δείτε επισκεπτόμενοι το Ζαγόρι

• Στο **ΡΙΖΑΡΕΙΟ Εκθεσιακό Κέντρο Μονοδενδρίου** λειτουργεί έκθεση με εκατό φωτογραφίες της σημαντικής φωτογράφου **Βούλας Παπαϊωάννου**. Το Ριζάρειο Κέντρο είναι ανοιχτό από το πρωί (ώρα 10-5 απογ.) κάθε μέρα εκτός Τρίτης. (τηλέφ. 26530-71573).

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΤΑΤΣΗΣ Π. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ (1928-2009)



Αρχές του Σεπτεμβρίου έφυγε ένας ακόμη ωραίος Ζαγορίσιος ο γνωστός στο Πανελλήνιο και το εξωτερικό βιολονίστας **ΤΑΤΣΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ** στα 81 του χρόνια.

Ο Τάτσης είναι απ' αυτούς που κάθε τόπος που τον γέννησε σεμνύνεται. Εσι σεμνύνεται και η γενέτειρά, η Καλουτά Ζαγορίου, όσο και τα Γιάννινα που τον γαλούχησαν στον κόσμο της Μουσικής.

Όταν στα χρόνια της κατοχής, 16χρονο παιδί, έφυγε από τα Γιάννινα τα Γερμανοκρατούμενα για το χωριό του κουβαλούσε μαζί του και το βιολί του μαθητή του Ωδείου. Κι όπως μας έλεγε αυτές τις μέρες ο φίλος του και συμμαθητής του, του Ωδείου, ο Αλέκος Τσατσόπουλος από τα Κάτω Σουδενά, η δασκάλα τους του βιολιού η γνωστή Μέντζου, του έγραφε κάπως έτσι «Τι πήρες τα βουνά, εσύ δεν είσαι για τέτοια, να γυρίσεις στο Ωδείο σου». Δεν ξέρουμε αν το έκανε, πάντως ο Τάτσης κατέκτησε τα ψηλά βουνά της τέχνης τιμώντας τον τόπο του που κι αυτός θα τον τιμά για πάντα.

«Το Ζαγόρι μας», του οποίου ήταν αναγνώστης και συνδρομητής από την ίδρυσή του, εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια στην γυναίκα του Ερση και τον γιο του Πέτρο και σ' όλους τους δικούς του.

Στη συνέχεια δημοσιεύουμε σχετικό ρεπορτάζ που έφτασε στα γραφεία μας από την έγκριτη εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» της 3ης Σεπτεμβρίου 2009.

Πέθανε ο διακεκριμένος βιολονίστας, μαέστρος και μουσικός παιδαγωγός Τάτσης Αποστολίδης

ΑΠΩΛΕΙΑ. «Δεν έμαθα μουσική για να κάνω καριέρα. Και όταν αυτή ήρθε, δεν μείωσε στο ελάχιστο την εκπληξη και την απόλαυση που πάντα μου έδινε. Μου είναι το ίδιο αναγκαία είτε παίζοντας στην ορχήστρα είτε ερμηνεύοντας ένα έργο ως σολίστ, το ίδιο όταν διευθύνω ή όταν διδάσκω στην τάξη, ακόμη πιο πολύ όταν σφυρίζω ένα σκοπό...», είχε πει κάποτε σε συνέντευξή του ο Τάτσης Αποστολίδης. Ο διακεκριμένος Έλληνας βιολονίστας, μαέστρος και μουσικός παιδαγωγός άφησε την τελευταία του πνοή τη Δευτέρα που μας πέρασε σε ηλικία 81 χρόνων. Η κηδεία του έγινε χθες το απόγευμα στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών.

Γεννημένος στην Καλουτά Ιωαννίνων το 1928, ήταν γιος ενός ιδεολόγου γιατρού της Αριστεράς, του Πέτρου Αποστολίδη (το πρώτο μέρος από τα διτομα απομνημονεύματα «Όσα θυμάμαι» του πατέρα του είχε τιμηθεί το '83 με το Βραβείο Ιπεχτισί). Άλλωστε, και ο ίδιος ο Τάτσης Αποστολίδης ήταν από τα πιο δραστήρια μέλη της ΕΠΟΝ στα Γιάννινα. Στο Ωδείο της πόλης του ξεκίνησε να σπουδάζει βιολί. Και συνέχισε τις σπουδές του (1948-1954) στο Ωδείο Αθηνών στην τάξη του Γιώργου Λυκούδη, απ' όπου αποφοίτησε παίρνοντας άριστα και το Α' Βραβείο. Ενδιάμεσα, το 1952, είχε ιδρύσει το «Ελληνικό Κουαρτέτο Γ. Λυκούδης».

Το 1957 έφυγε για τη Γαλλία, όπου έμεινε για τα επόμενα τρία χρόνια, σπουδάζοντας στο Παρίσι και στη Διεθνή Μουσική Ακαδημία της Νίκαιας με κρατική υποτροφία δίπλα στον παιδαγωγό Ζορζ Σέρινγκ και στον βιολονίστα Χένρικ Σέρινγκ. Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα, εργάστηκε ως εξάρχων με τη Συμφωνία της ΕΡΤ, την ΚΟΑ και την ΚΟΘ και συνεργάστηκε ως σολίστ με περίφημες ορχήστρες του εξωτερικού όπως αυτήν του Ζάλτσμπουργκ ή τη Φιλαρμόνια Ουγγάρικα. Παράλληλα έκανε εμφανίσεις με το Ελληνικό Κουαρτέτο. Καθηγητής στις τάξεις του βιολιού, μουσικής δωματίου και ορχήστρας του Ωδείου Αθηνών, περίπου από την εποχή που γύρισε απ' το Παρίσι, είχε μαθητές περίφημους σήμερα δεξιότητες των εγχόρδων. Ο ίδιος μάλιστα το 1978 ανέλαβε την Ορχήστρα του Ωδείου, μετατρέποντάς την σε μικρό χρονικό διάστημα σε μια πλήρη συμφωνική ορχήστρα. Υπήρξε, επίσης, ο ιδρυτής της Μικρής Ορχήστρας Εγχόρδων. Ως αρχιμουσικός διηύθυνε κατά καιρούς την Καμεράτα, την Ορχήστρα των Χρωμάτων, τη Συμφωνική της ΕΡΤ και την ΚΟΑ.

ΣΑΝΤΡΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

ΘΩΜΑΣ Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ (1933-2009)



Ένας ακόμη καλός Ζαγορίσιος, αγνός άνθρωπος και επιστήμονας, έφυγε από κοντά μας στις 10 του περασμένου Αυγούστου, ο παιδίατρος **Θωμάς Μητσόπουλος**. Ατόφιος Ζαγορίσιος εκ πατρός και μητρός (Δίκορφο-Μανασσή) και πάντα περήφανος για την καταγωγή και τις ρίζες του.

Είθισται, για όσους «φεύγουν», να συνηθίζουμε τα καλά λόγια. Για τον Θωμά, όμως, οι λέξεις «καλός» και «αγνός» ήταν ταυτόσημες με την κοινωνική και επιστημονική του διαδρομή.

Γεννήθηκε το 1933 στο γεμάτο –τότε– Δίκορφο, δεύτερος γιος του Κώστα Μητσόπουλου και της Αθηνάς Μασσοπούλου από το Μανασσή. Αργότερα η οικογένεια μετοίκησε στην Κρήτη (Ηράκλειο) όπου ο πατέρας του άνοιξε αρτοποιείο. Εκεί τελείωσε τις Γυμνασιακές του σπουδές και το 1952-53 έφυγε για σπουδές στην Πάντοβα της Ιταλίας στη εκεί φημισμένη ιατρική Σχολή, από την οποία και αποφοίτησε.

Υπηρετώντας τη στρατιωτική του θητεία στα Γιάννινα, γνωρίστηκε και παντρεύτηκε τη Λούλα Ζαχαρέα με την οποία απόκτησε ένα γιο, τον Κωστάκη, απόφοιτο της Γυμναστικής Ακαδημίας και σήμερα διορισμένο στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Γνωριστήκαμε με τον Θωμά στο Μέτσοβο το 1965 όπου υπηρετούσε εκεί ως γιατρός κι εγώ στο εκεί Αγροτικό Κτηνιατρείο. Μετά έφυγε για την Αθήνα όπου πήρε την ειδικότητα του παιδίατρο, για να γυρίσει στα Γιάννινα ως το τέλος της ζωής του. Όπου έζησε και υπηρέτησε, εκτιμήθηκε και αγαπήθηκε από όλους για την εντιμότητα και την καλοσύνη του. Δυστυχώς, σειρά προβλημάτων υγείας δεν τον άφησαν να χαρεί όπως ήθελε την συνταξιοδότησή του. Ας είναι ελαφρύ το Γιαννιώτικο χόμα που τον σκέπασε. Όσοι τον γνωρίσαμε θα τον θυμόμαστε πάντα.

Β.Τ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Κ. ΛΑΔΙΑΣ

Αγαπημένο μας σύζυγε, πατέρα, παππού, αδερφέ και θείο Νάσιο φίλε μας και συγχωριανέ μας

Αυτή την ύστατη ώρα του αποχαιρετισμού, είμαστε όλοι εδώ για να σε ξεκινήσουμε για το μακρινό και χωρίς γυρισμό ταξίδι σου. Είμαστε επίσης εδώ για να παρακαλέσουμε τον Ύψιστο να σε κατατάξει, εκεί που θα πας, «εν σκηναίς δικαίων» γιατί δικαίος, εργατικός, ηθικός και τίμιος υπήρξες σ' όλη σου τη ζωή. Γόνος πολυμελούς και φτωχής κτηνοτροφικής οικογένειας πάλεψες σκληρά σ' όλη σου τη ζωή για την επιβίωση της αγαπημένης σου οικογένειας, αλλά εξίσου καλά και να τους εφοδιάσεις με τις αρετές που σε κοσμούσαν και σένα.

Επαγγελματικά για 35 χρόνια πρόσφερε κοινωνικά σε Ελάτη και Δίλοφο ασκώντας τα καθήκοντα του αγροφύλακα συμβιβάζοντας σε σκληρές εποχές διαδικούς με αποτέλεσμα να χαιρείς άκρας εκτίμησης απ' όλους. Η οικογένειά σου γι' αυτά θα σε ευγνωμονεί. Ο κοινωνικός σου περίγυρος θα σε θυμάται για την αγαθοσύνη σου. Όλοι μας σου ευχόμαστε Καλό ταξίδι. Ας είναι ελαφρύ το χόμα του «Πέλιου» που σε λίγο θα σε σκεπάζει. Σ.Ζ.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΧΡΗΣΤΟΥ ΡΑΠΤΗ

Το Σάββατο 22 Αυγούστου έγινε το ετήσιο μνημόσυνο του Χρήστου Ράπτη, στα Κάτω Σουδενά, χωριό της γυναίκας του. Παραβρέθηκαν εκτός των Κάτω Σουδενιωτών, ο αδερφός του καθηγητής Θεωσίου Ράπτη, οι οικογένειες των αδερφών Σιντάκα, ανίψια του αείμνηστου από την αδερφή του, ένας εκ των οποίων συλλειτουργήσε στην επιμνημόσυνη δέηση καθώς και ιερέας και άλλοι συγγενείς από το χωριό τη Ρουφιά. Η οικογένεια δέχτηκε συλλυπητήρια στο ευρύχωρο καφενείο του χωριού, όπου ακολούθησε ο καθιερωμένος από τα παλιά δείπνος στην μνήμη του αποδημήσαντα.

Σύντομη συγκινητική αναφορά στον εκλιπόντα, έκανε ένας από τους λίγους φίλους της αποδεκατισθείσας παρέας των καλοκαιριών λέγοντας: «Πέρασε κιόλας ένας χρόνος χωρίς το Χρήστο και μας λείπει. Σήμερα τιμούμε τη μνήμη του γιατί και ο Χρήστος τίμησε το χωριό μας, το χωριό της γυναίκας του, σαν να ήταν γέννημα και θρέμμα του. Το τίμησε, το αγάπησε, το υπηρέτησε έγινε ένα μαζί μας' στις χαρές και στις λύπες μας, χωρίς ποτέ να ξεχάσει τις ρίζες του, την αγαπημένη του Ρουφιά. Και αυτό δείχνει τον άνθρωπο. Γι' αυτό θα τον θυμόμαστε πάντα».

Β.Τ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

1932 ξεκουράστηκε για πάντα εκεί την Κυριακή 6-9-2009. Συλλυπητήρια.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ Γάμοι

– Η **Αγγελική Αρμένη** και ο **Κων/νος Μπουτζίας-Σιουμάλας** παντρεύτηκαν στα Γιάννενα αυτό το καλοκαίρι. Να ζήσουν.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

Βαπτίσεις

– Ο **Αρίστιπος Μπλανάς** και η Γερμανίδα σύζυγός του **Χριστιάννα** βάπτισαν τη δεύτερη κορούλα τους στο χωριό στις 9 Αυγούστου. Η νονά Φιλάνθη Τζιώρα της έδωσε το όνομα **Φιλίνα-Σταματία**. Να τους ζήσει και να τη δούνε όπως επιθυμούν.

Χαρά Παπαδοπούλου

ΜΑΝΑΣΣΗ

Βαπτίσεις

– Ο **Ιωάννης Ματσόπουλος** από Μανασσή και η **Μαρίνα Χολέβα** από Καρυές Ζαγορίου βάπτισαν την κορούλα τους στις 5 Σεπτεμβρίου στον Άγιο Γεώργιο Μανασσή. Η νονά **Κατερίνα Κωστή** της χάρισε τα ονόματα των γιαγιάδων **Ειρήνη-Βασιλική**. Οι γονείς της μικρής νεοφώτιστης και ο αδερφούλης της Χρήτος ευχαριστούν όλους τους φίλους και συγγενείς για τη βοήθεια στην ετοιμασία για το παραδοσιακό τραπέζι που έγινε στην πλατεία του χωριού.

Οι γονείς

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ

Γάμοι

– Ο **Γιάννης Τουφίδης** του Σωτήρη και της Χρυσάνθης και η εκλεκτή του **Γιάνα** παντρεύτηκαν το Σάββατο 18-6-2009 στην Κόνιτσα. Να ζήσουν.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Γεννήσεις

– Το ζεύγος **Νικολάου Γρ. Λαδιά** και **Βασιλικής Κίτσιου** απέκτησαν το δεύτερό τους παιδί ένα χαριτωμένο αγοράκι. Ολόθερμες ευχές να τους ζήσει γερό και ευτυχισμένο.

Οι ίδιες ευχές και στους παππούδες να το χαίρονται και να το καμαρώσουν, όπως το επιθυμούν.

Σ.Θ.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Βαπτίσεις

– Ο **Παναγιώτης Παναγιώτου** και η Κρητική σύζυγός του **Έλενα** βάπτισαν το αγοράκι τους. Η νονά **Γεωργία Δολιώτη** του έδωσε τ' όνομα **Μάξιμος**. Η βάπτιση έγινε στη Ντουραχάνη στις 26 Ιουλίου

και το τραπέζι στην «Πολιτεία» στου Φρόντζου. Να τους ζήσει ο Μάξιμος και να μεγαλώσει με τους γονείς του.

Χαρά Παπαδοπούλου

Γεννήσεις

– Η Οικονομολόγος του Δήμου μας **Ελένη Δερέκα** και ο **Κώστας Μπέλλος** απόκτησαν πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι στα Γιάννενα την Τετάρτη 22 Ιουλίου 2009. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

Βαπτίσεις

– Ο **Δημήτριος Κ. Καρβούνης** και η **Φρειδερίκη Τσιότσια** βάπτισαν το κοριτσάκι τους και το είπαν **Ανδριάννα**. Να τους ζήσει.

Θάνατοι

– Η **Ερασμία Καρβούνη** ήταν το 7ο παιδί του Γεωργίου και της Λαμπρινής. Είχε γεννηθεί στις 30-9-1944 και αναπαύτηκε για πάντα στις 24-8-2009. Ο Χρήστος Παπικιώτης του Στέφανου και της Βασιλικής που είχε γεννηθεί το 1917 στο Σκαμνέλι αναπαύτηκε για πάντα αρχές Σεπτεμβρίου του 2009 στο Καρτέρι Θεσπρωτίας. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς των εκλιπόντων.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Βαπτίσεις

– Ο **Δημήτρης Τάγκας** και η **Βασιλική Κύρκου** βάπτισαν τον πρωτότοκό τους γιο στη Βουνοπλαγιά και του χάρισαν το όνομα του αείμνηστου παππού **Χριστόφορος**. Να τους ζήσει με υγεία και χαρά.

– Η **Βίκυ Τσουμάνη** και ο **Νίκος Κουτσούπας** βάπτισαν την μοναχοκόρη τους και της έδωσαν το όνομα της γιαγιάς **Σοφία**. Να ζήσει με υγεία.

– Η δασολόγος του δήμου μας **Βάσω Πατσιά** και ο σύζυγός της **Βασίλης Παπαθεμελής** βάπτισαν το τρίτο παιδάκι τους στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων Ιωαννίνων στις 30-8-2009 και της έδωσαν το όνομα της Διλοφιώτισσας γιαγιάς **Αρτεμισία**. Και νυφούλα να τη χαρούν.

Γάμοι-Βαπτίσεις

– Η **Αγγελική** του Αποστόλη **Τριάντη** και της Δήμητρας Τάγκας παντρεύτηκε στο Μεσοπόταμο Θεσπρωτίας τον εκλεκτό της **Γιώργο** και βάπτισαν και την μοναχοκόρη τους την 1η Αυγούστου του 2009. Της χάρισαν το όνομα των δύο γιαγιάδων **Δήμητρα**. Να ζήσουν, να τους ζήσει με υγεία η μικρούλα και ν' αποκτήσουν και άλλα παιδάκια.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

– Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού «Γέννησις της Θεοτόκου» ευχαριστεί θερμά όσους πρόσφεραν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας μας.

– Ο Αλέξης Στεργίου και η αδελφή του Αγγελική **στη μνήμη των γονιών τους Χαρίση και Ευμορφίας** το ποσό των 1000Ε.

– Ο Ευάγγελος Βακόλας και ο αδελφός του Μηνάς 300Ε.

– Άννα Κολακέ-Βαγενά 50Ε.

– Ο Γεώργιος Κούγκουλης 100Ε.

– Οικ. Βασίλ. Τζιομάκα 100Ε.

– Οικ. Ελευθ. Βακόλα 300Ε.

– Η Γαλήνη Στεργίου **στη μνήμη του συζύγου της Χρήστου** 100Ε.

– Βασιλική Δεμάτη 20Ε.

– Οικ. Γεωργ. Τζιομάκα 100Ε.

– Κύρκου Ουρανία 50Ε.

– Πάτρα Χατζηγιάννη 50Ε.

– Οικ. Βασ. Κοντοκάλη 70Ε.

– Κοντοκάλη Μαρία 50Ε.

– Ελένη Καρυπίδη 1.000 Ε.

– Παναγιώτης Παπανικολάου 1.000 Ε.

– Οικ. Οδυσσέα Καμπιλέτση 100Ε.

– Ευαγ. Βακόλα 80Ε.

ΑΡΙΣΤΗ

– Για τον **Ι. Ν. Κοίμησης Θεοτόκου Αρίστης** χρηματικά ποσά:

– Οικ. Ιωάννη Αθανασοπούλου

στη μνήμη **Σταματίας Γκούτεβα** και

Δημητρίου Βανδέρα.

– Ελένη Τσιαλαμάνη **στη μνήμη**

συζύγου της Μιχάλη

– Σταυρούλα Γκατζέ

– Βασιλική Κωστοπούλου

– Ανώνυμος

– Φίλου Μαίρη

– Φώτου Γεώργιος

– Πέτσα Λούλα **στη μνήμη**

αδελφού της Γιάννη Ζώη

– Μαρία Διαμαντοπούλου και

Πολύμνια Διαμαντοπούλου - Παναγοπούλου **στη μνήμη Ιωάννη Διαμαντοπούλου**.

– Πέτσα Αικατερίνη **στη μνήμη**

συζύγου της Φωτίου.

– Πέτρος και Αναστασία Ματσίκα **στη μνήμη γονέων και αδελφών**.

– Σιουρά Θεοδίστα

– Άρης και Ουρανία Μιχαήλ **στη μνήμη Γεωργίου Φωτινού**

– **Αντί στεφάνου στη μνήμη Παναγιώτας Παπακώστα:**

– Οικ. Θωμά Λογοθέτη

– Οικ. Βασιλείου Κοντοκάλη

– Οικ. Γεωργίου Χαχάρη

– Αφοί Νικολαΐδη

– Επίσης προσέφεραν διάφορα

χρηματικά ποσά για τις ανάγκες:

– Αγ. Αθανασίου Λευκοθέα Τόζιου

– Αγ. Ταξιάρχης οικ. Ιωάννη Αθανασόπουλου

– Αγ. Παρασκευής Χρήστος Ζαρόπουλος

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί όλους για τις προσφορές τους.

– Ο Ελένης του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούντα και της Φρειδερίκης Μπουσία και ο εκλεκτός της **Γιάννης** αρραβωνιάστηκαν στην Αθήνα.

– Η **Ελένη** του Νίκου Ρούν

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ**- ΔΩΡΕΕΣ**

— Κων/νου Γαραντζιώτη
— Όμηρου Βασδέκη
— Χριστόδ. Παπαδημητρίου
— Γρηγορίου Βασδέκη
— Δημητρίου Παλιάτσου
— Δημητρίου Χαντζαρόπουλου
— Νικολάου Γκατζέ
— Δημητρίου Γκατζέ
— Βασιλείου Ζαρκάδα
— Αθανασίου και Αγαθόκλειας Βασδέκη
Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί

ΚΑΣΤΑΝΩΝΑΣ

— Για τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατο της αγαπημένης μας αδελφής Χαρίκλειας Σπυροπούλου, προσφέρουμε στη μνήμη της το ποσό των 1000 Ε για τις τυχόν ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίων Αναργύρων Καστανώνων.

Οι αδελφές της
Ελένη, Μαργαρίτα, Νατάσα

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

— Ανώνυμος προσέφερε στην Ιερά Μονή Ρογκοβού Τσεπελόβου 50 Ε.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

— Η οικογένεια Ελένης Τσιγιάννη προσέφερε 50 Ε για τον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

**ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ**

— **Αριστέα Γενναδίου Φράγκα**, χρηματικό ποσό στη μνήμη της αγαπημένης της ξαδέρφης **Ανθούλας Γενναδίου Τζοθαρά**.
— **Γιαννακός Ιωάννης**, 20 ευρώ στη μνήμη της **Ιφιγένειας Βακόλα**.
— **Τζόντζου-Ζώμπρα Γλυκερία**, 20 ευρώ στη μνήμη του πατέρα της.
— **Αγγελική Ράπτη**, 100 ευρώ στη μνήμη του συζύγου της **Χρήστου Ράπτη**.
— **Ανώνυμος** 350 ευρώ.
— **Βαγγελή Ρένα** 20 ευρώ στη μνήμη του Αντιστρατήγου ε.α. **Κων/νου Βαγγελή**.
Το Δ.Σ. της ΙΑΕΖ ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ**ΕΥΡΩ 200**

Δερβένη Δήμητρα
Μουζιάς Γεώργιος

ΕΥΡΩ 100

Γεωργιάδου Φωτεινή
Δάνου Ειρήνη
Κατσιούπης Μιχάλης και Ηλίας
Γεωργιάδου-Βαζάκα Μαίρη
Λουμίδη Άννα
Λαμπρίδης Βασίλειος

ΕΥΡΩ 80

Γιαννακού Μαρία
Δούβλης Λευτέρης
Φλώρος Αχιλλέας

ΕΥΡΩ 75

Πελλένη Ανθή

ΕΥΡΩ 60

Τάγκας Ευστάθιος
Χούνος Νέστορας
Δόσης Μιλτιάδης

ΕΥΡΩ 50

Ρίζος Μάριος
Τότσκα Αφροδίτη
Καρανίκας Νικόλαος
Παπανικολάου Άννα-Ζωή
Ζηκοπούλου Άρτεμις
Κοντογιώργος Βασίλειος
Λεοντίδης Γιάννης
Μπαμπανάντα Θάλεια
Καρατζά Σωτηρία
Γεροκώστα Αθηνά
Μάγγος Παναγιώτης
Τσαντίλας Κων/νος
Μαργιόλης Δημήτριος
Τσολάκης Εύδοξος

ΕΥΡΩ 45

Γκράτζιος Χρήστος
Καλογήρου Ναπολέων
Παπαβασιλείου Γεώργιος
Φερεντίνος Γεώργιος

ΕΥΡΩ 40

Γιαννακός Ιωάννης
Γκαρτζιώτη Άννα

ΕΥΡΩ 30

Φλώρος Άρης
Φερεντίνος Κοσμάς
Φλώρου Καρολίνα
Φλώρου Αφροδίτη
Φλώρου Κατερίνα
Καραγιάννης Θωμάς
Κύρκος Νικόλαος
Διαμάντη Ρένα
Διαμάντης Κων/νος
Κωσταγιάννη-Μάρη Παναγιώτα
Τόλη Μαρίκα
Καζάκα-Τσουμάνη
Τσουμάνης Παναγιώτης
Ράπτη Ελένη
Σωτηριάδη Ανθήπη
Κομπάρου Μαρία – Σπυριδούλα
Γιαννακός Αλέκος
Μπαναγή Ιωάννα
Λεοντίδης Βασίλης
Γιαννακού Φρειδερίκη
Βλαχοπούλου Νίκη
Βλαχοπούλου Αναστασία
Πετρέλη Μαρία
Βαζάκα Ιάνθη
Βούρδα Βάνα

Τσέση Ελενα
Παπαχρήστος Κων/νος
Παπαχρήστου Γιάννης

ΕΥΡΩ 25

Τζάνου Ελένη
Βαστέλη Θέλμα
Πανάγου Μερόπη
Βαγγελής Κων/νος

ΕΥΡΩ 20

Χατζηγιάνη Αγγελική
Τάφα Δέσποινα
Μπουκουβάλα Ιωάννα
Λούκα Σιάκα
Λιόντου Αγγελική
Παππά-Μπονόβα Βασιλική
Πέτσα Αικατερίνη
Ζαχαράκης Μιχαήλ
Κολόμβος Νικόλαος
Σολομός Γεώργιος
Κοματσέλη-Γκράτσιου Λούλα
Χριστοδούλου Δημήτριος
Σκούρτη-Παπαδάκη Ελένη
Γκρουΐδου Αμαλία
Τσεργιογιάννης Θεόδωρος
Βασδέκη Ευανθία
Φάφας Κίμων
Πριμηκύρης Βασίλης
Τσούγιας Μάξιμος
Σκαμνέλος Ανδρέας
Βακόλα Άννα
Τσατσόπουλος Αλέκος
Τσατσοπούλου Άννα
Τσατσοπούλου-Πρωτονοταρίου
Ανταλένα
Ράπτη Αφροδίτη
Μπασλή-Μήτσιοι Ελευθερία
Γκούρη Αλεξάνδρα
Θάνου Βασιλική

ΕΥΡΩ 15

Καππά-Βολιώτη Νινέτα
Γατσόμαλλου Βασιλική
Κρυστάλλη-Βλάχου Άννα
Πολυμέρης Γεώργιος
Γιαννούση-Ζήση Πανδώρα
Μανούση Ευριδίκη
Στεφοπούλου-Βλαχοπούλου
Ισμήνη
Πατεράκης Τούλης
Πέτσα Σταυρούλα
Παπακώστα-Συκιάτη Χρύσα
Νιστόπουλος Βασίλειος
Κοματσέλη Στέλλα
Βακόλα-Μελά Όλγα
Ρίζος Γιάννης
Δόση Κλεοπάτρα
Κώτσα Ηλέκτρα
Καραγιαννίδη Πόπη
Τσόντζου-Ζώστρα Γλυκερία
Ζήση Ελένη
Ζήσης Γιώργος
Πιτσιλού Χριστίνα
Μπέλλου - Ρεβενίδου Παρασκευή
Μπέλλου Ειρήνη
Σαρρέας Λευτέρης
Δαλκαβούκης Βασίλειος
Μήλιος Σπύρος
Λέκκα Ρωξάνη
Γκούρη Γιακουστίδου
Θάνου Πηνελόπη
Θάνος Δημήτριος
Τσώλη Νίκη

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978
★

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Ι.Α.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ**ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ**ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ****ΓΚΕΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟ**

Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟ

Α' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑ

Β' Αντιπρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑ ΒΑΣΙΛΗ

Γεν. Γραμματέα
ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΙΩΑΝΝΗ

Ταμία
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ

Μέλος
ΖΑΧΑΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟ

Μέλος
Αριστίνδην μέλη:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΒΑΚΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΕΜΟΥ-ΤΣΟΥΠΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΚΟΥΡΤΗ ΕΛΕΝΗ
ΥΦΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
★

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπολίτιο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 265 10 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 15 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ
★

Τυπογραφεία:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 265 10 20544 - 265 10 27845
Ιωάννινα 454 44